C/2026/4813

8.9.2026.

OBAVIJEST KOMISIJE

Ažurirane smjernice Komisije o plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu u skladu s Direktivom (EU) 2019/904 Europskog parlamenta i Vijeća o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš

(C/2026/4813)

SADRŽAJ

Stranica

1. UVOD 4
2. OPĆI UVJETI I DEFINICIJE 5
   - 2.1. Definicija plastike (članak 3. točka 1.) 5
     - 2.1.1. Polimer 6
     - 2.1.2. Može funkcionirati kao glavna strukturna komponenta konačnih proizvoda 6
     - 2.1.3. Prirodni polimeri koji nisu kemijski promijenjeni 6
   - 2.2. Plastični proizvod za jednokratnu uporabu (članak 3. točka 2.) 8
     - 2.2.1. Plastični sadržaj: u cijelosti ili djelomično izrađen od plastike 8
     - 2.2.2. Za jednokratnu uporabu 9
     - 2.2.3. Mogućnost ponovnog punjenja i ponovne uporabe proizvoda 9
3. POVEZANOST DIREKTIVE (EU) 2019/904 I DIREKTIVE 94/62/EZ 10
4. POSEBNI KRITERIJI ZA PROIZVOD 11
   - 4.1. Spremnici za hranu 11
     - 4.1.1. Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive 11
     - 4.1.2. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 13
   - 4.2. Vrećice i omoti 16
     - 4.2.1. Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive 16
     - 4.2.2. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 17
   - 4.3. Pribor za jelo, tanjuri, slamke i štapići za miješanje 18
     - 4.3.1. Opisi proizvoda iz Direktive 18
     - 4.3.2. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 19
   - 4.4. Spremnici za napitke, boce za napitke i čaše za napitke (uključujući njihove čepove i poklopce) 21
     - 4.4.1. Opisi proizvoda i kriteriji iz Direktive 21
     - 4.4.2. Čepovi i poklopci 22
     - 4.4.3. Posebna izuzeća za proizvod 24
     - 4.4.4. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 24
   - 4.5. Razlikovanje određenih (povezanih) kategorija proizvoda 27
     - 4.5.1. Važni elementi za razlikovanje spremnika za hranu od spremnika za napitke 27
     - 4.5.2. Važni elementi za razlikovanje spremnika za hranu od čaša za napitke 28
     - 4.5.3. Važni elementi za razlikovanje spremnika za napitke, boca za napitke i čaša za napitke 29
     - 4.5.4. Važni elementi za razlikovanje spremnika za hranu od vrećica i omota 29
     - 4.5.5. Važni elementi za razlikovanje tanjura od spremnika za hranu 30

4.6. Lagane plastične vrećice za nošenje 31
4.6.1. Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive 31
4.6.2. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 31
4.7. Štapići za uši 32
4.7.1. Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive 32
4.7.2. Posebna izuzeća za proizvod 33
4.7.3. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 33
4.8. Baloni i štapići za balone 34
4.8.1. Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive 34
4.8.2. Posebna izuzeća za proizvod 35
4.8.3. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 35
4.9. Higijenski ulošci, tamponi i aplikatori za tampone 36
4.9.1. Opisi proizvoda i kriteriji iz Direktive 36
4.9.2. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 37
4.10. Vlažne maramice 38
4.10.1. Opis proizvoda, kriteriji i izuzeća iz Direktive 38
4.10.2. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 39
4.11. Duhanski proizvodi s filtrom te filtri koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima 41
4.11.1. Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive 41
4.11.2. Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera 41
PRILOG – Pregled plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu, njihovi opisi i relevantni zahtjevi utvrđeni u Direktivi 43

Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili drugih materijala koji nisu zaštićeni autorskim pravima EU-a dopuštenje se mora zatražiti izravno od vlasnika autorskih prava.

Dokument je zaštićen © Europska unija, 2021.

Ilustracije: © Gettyimages.

1. **UVOD**

Ovaj dokument sadržava smjernice za tumačenje i provedbu Direktive (EU) 2019/904 o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš ([1]) (dalje u tekstu „Direktiva” ili „Direktiva o plastici za jednokratnu uporabu”).

Riječ je o ažuriranim smjernicama Komisije o plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu u skladu s Direktivom (EU) 2019/904 Europskog parlamenta i Vijeća o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš ([2]). Jedine izmjene u odnosu na prethodnu verziju odnose se na tablicu 4-6. u odjeljku 4.4.2., koja sadržava ilustrativne primjere vrsta čepova i poklopaca plastičnih spremnika za napitke za jednokratnu uporabu i plastičnih čaša za napitke za jednokratnu uporabu. Dodan je primjer plastičnog čepa koji se koristi u kombinaciji s poklopcem od aluminijske folije, a koristi se na primjer za boce od polietilena visoke gustoće koje sadržavaju mlijeko prerađeno pri visokim temperaturama.

Direktiva se primjenjuje na sve plastične proizvode za jednokratnu uporabu koji su navedeni u njezinu Prilogu, na sve proizvode od oksorazgradive plastike te na ribolovni alat koji sadržava plastiku. U skladu s njezinim člankom 12. Komisija izrađuje smjernice, uključujući primjere onoga što treba smatrati plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu za potrebe Direktive. Ove smjernice odnose se na plastične proizvode za jednokratnu uporabu iz Priloga, koji su navedeni u nastavku:

— baloni,

— štapići za balone,

— spremnici za napitke zapremnine do tri litre, uključujući njihove čepove i poklopce,

  — spremnici za napitke izrađeni od ekspandiranog polistirena, uključujući njihove čepove i poklopce,

  — boce za napitke zapremnine do tri litre, uključujući njihove čepove i poklopce,

— štapići za miješanje napitaka,

— štapići za uši,

— čaše za napitke,

  — čaše za napitke izrađene od ekspandiranog polistirena, uključujući njihove čepove i poklopce,

  — čaše za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce,

— pribor za jelo (vilice, noževi, žlice, štapići za jelo),

— spremnici za hranu,

  — spremnici za hranu izrađeni od ekspandiranog polistirena,

— lagane plastične vrećice za nošenje,

— vrećice i omoti,

— tanjuri,

— higijenski ulošci, tamponi i aplikatori za tampone,

— slamke,

— duhanski proizvodi s filtrom te filtri koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima,

— vlažne maramice.

([1]) SL L 155, 12.6.2019., str. 1.
([2]) SL C 216, 7.6.2021., str. 1.

Ribolovni alat i proizvodi od oksorazgradive plastike nisu detaljno razrađeni u ovim smjernicama. Kad je riječ o tim proizvodima, u članku 5. Direktive zabranjuju se svi proizvodi od oksorazgradive plastike, za jednokratnu ili višekratnu uporabu, i ne uvodi se razlika između oksorazgradive plastike koja je biorazgradiva i one koja nije biorazgradiva.

U ovom se dokumentu daju smjernice o važnim definicijama iz Direktive i primjeri proizvoda koji su obuhvaćeni i onih koji nisu obuhvaćeni njezinim područjem primjene. Ti primjeri nisu potpuni i navedeni su samo kao ilustracija tumačenja određenih definicija i relevantnih zahtjeva Direktive u kontekstu posebnih plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu. Sadržaj, uključujući primjere, odražava stajališta Europske komisije i kao takav nije pravno obvezujući. Obvezujuće tumačenje zakonodavstva EU-a u isključivoj je nadležnosti Suda Europske unije.

Napominje se, posebno s obzirom na pandemiju koronavirusa, da se u članku 11. zahtijeva da mjere koje se poduzimaju za prenošenje i provedbu članaka od 4. do 9. Direktive budu usklađene s pravom Unije u području hrane kako bi se osiguralo da higijena i sigurnost hrane ne budu dovedene u pitanje. U uvodnoj izjavi 14. dodatno se zahtijeva i da se u pitanje ne dovedu dobre higijenske prakse, dobre proizvođačke prakse i obavješćivanje potrošača.

2. **OPĆI UVJETI I DEFINICIJE** ([3])

2.1. **Definicija plastike (članak 3. točka 1.)**

Definicija plastike navedena je u članku 3. točki 1.:

„plastika' znači materijal koji se sastoji od ***polimera kako je definiran u članku 3. točki 5. Uredbe (EZ) br. 1907/2006*** *([4]), kojemu se mogu dodati aditivi ili druge tvari i koji* ***može funkcionirati kao glavna strukturna komponenta*** *konačnih proizvoda,* ***uz iznimku prirodnih polimera koji nisu kemijski modificirani****" [naknadno istaknuto].*

U skladu s uvodnom izjavom 11., članak 3. točka 1. Direktive upućuje na definiciju utvrđenu u Uredbi (EZ) br. 1907/2006 (dalje u tekstu „Uredba REACH") i u njemu su navedeni dodatni elementi kojima se uvodi prilagođena i samim time zasebna definicija.

U uvodnoj izjavi 11. izričito se navodi da boje, tinte i ljepila kao polimerni materijali nisu uključeni u područje primjene Direktive i da nisu obuhvaćeni definicijom plastike iz članka 3. točke 1. Stoga konačni proizvod koji (inače) nije od plastike i na koji se primijene ti materijali na temelju te direktive nije plastični proizvod za jednokratnu uporabu. Potrebno je dodatno razjasniti neke od pojmova i koncepata iz članka 3. točke 1. i uvodne izjave 11. U sljedećim odjeljcima daju se smjernice o važnim pojmovima, to jest:

— polimer (odjeljak 2.1.1.),

— može funkcionirati kao glavna strukturna komponenta konačnih proizvoda (odjeljak 2.1.2.), i

— prirodni polimeri koji nisu kemijski promijenjeni (odjeljak 2.1.3.).

([3]) Smjernice iz ovog poglavlja ne primjenjuju se na propise Unije o materijalima koji dolaze u dodir s hranom, posebno na Uredbu (EU) br. 10/2011 o plastičnim materijalima i predmetima koji dolaze u dodir s hranom, u kojoj se u nekim slučajevima upotrebljavaju slični koncepti i definicije, ali s donekle različitim tumačenjem koje odražava različite kontekste.

([4]) Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

2.1.1. *Polimer*

Članak 3. točka 1. Direktive upućuje na definiciju polimera iz članka 3. točke 5. Uredbe REACH, koja glasi:

„polimer *je tvar sastavljena od molekula za koje je karakterističan niz jedne ili više vrsta monomernih jedinica. Molekularne mase tih molekula moraju biti raspodijeljene unutar područja u kojemu se razlike u molekularnoj masi mogu prije svega pripisati razlikama u broju monomernih jedinica. Polimer sadrži:*

(a) *više od 50 % masenog udjela molekula s najmanje tri monomerne jedinice koje su kovalentnom vezom povezane s najmanje jednom drugom monomernom jedinicom ili drugim reaktantom;*

(b) *manje od 50 % masenog udjela molekula iste molekularne mase.*

U kontekstu ove definicije ‚monomerna jedinica' je izreagirani oblik monomerne tvari u polimeru."

Radi dopunjavanja definicije polimera iz Uredbe REACH dodatne smjernice daju se u Smjernicama za monomere i polimere ([5]) (dalje u tekstu „Smjernice ECHA-e") Europske agencije za kemikalije (ECHA):

„*Polimer, baš kao i svaka druga tvar definirana u članku 3. stavku 1. [Uredbe REACH], također može sadržavati i aditive koji su neophodni za očuvanje stabilnosti polimera i nečistoće koje potječu iz proizvodnog procesa*. Smatra se da su ti stabilizatori i nečistoće dio tvari i oni se ne moraju zasebno registrirati."

2.1.2. *Može funkcionirati kao glavna strukturna komponenta konačnih proizvoda*

Plastika se u članku 3. točki 1. Direktive definira kao „materijal (…) koji **može funkcionirati kao glavna strukturna komponenta** konačnih proizvoda". Sposobnost da funkcionira kao glavna strukturna komponenta konačnih proizvoda odnosi se na definiciju plastike, ali ne i na definiciju plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu. Stoga se u kontekstu definicije plastike taj kriterij treba razmatrati kao općeniti koncept. Budući da se u članku 3. točki 1. ni na koji način ne utvrđuje niti ograničava vrsta konačnog proizvoda ili količina polimera, širok raspon polimera može, u načelu, funkcionirati kao glavna strukturna komponenta konačnih proizvoda.

2.1.3. *Prirodni polimeri koji nisu kemijski promijenjeni*

Polimeri koji ispunjavaju sljedeća dva uvjeta utvrđena u članku 3. točki 1. izuzeti su iz područja primjene Direktive: (i) prirodni su polimeri i (ii) nisu kemijski promijenjeni. Ti su pojmovi dodatno objašnjeni u uvodnoj izjavi 11.:

„***Nemodificirane prirodne polimere**, u smislu definicije ‚**tvari koje nisu kemijski promijenjene**' iz **članka 3. točke 40. Uredbe (EZ) br. 1907/2006** (...), ne bi trebalo obuhvatiti ovom Direktivom jer se oni **prirodno pojavljuju u okolišu**.* Stoga bi za potrebe ove Direktive definiciju polimera iz članka 3. točke 5. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 trebalo prilagoditi te uvesti zasebnu definiciju" [naknadno istaknuto].

„Plastika proizvedena od modificiranih prirodnih polimera ili plastika proizvedena od bioloških, fosilnih ili sintetičkih početnih tvari ne pojavljuje se prirodno te bi stoga trebala biti predmetom ove Direktive. *Prilagođenom definicijom plastike trebalo bi stoga obuhvatiti predmete od **gume na osnovi polimera te plastiku na biološkoj osnovi i biorazgradivu plastiku** neovisno o tome je li dobivena iz biomase ili će se biološki razgraditi tijekom vremena" [naknadno istaknuto].*

i. Prirodni polimeri

Pojam „prirodni polimer" definiran je u Smjernicama ECHA-e kako slijedi:

„*Prirodni polimeri smatraju se polimerima koji su rezultat procesa polimerizacije koji se **odvio u prirodi, neovisno o procesu ekstrakcije** putem kojega su ekstrahirani. To znači da prirodni polimeri nisu nužno ‚**tvari koje se pojavljuju u prirodi**' kada ih se procjenjuje prema kriterijima utvrđenima člankom 3. stavkom (39) Uredbe REACH" [naknadno istaknuto].*

([5]) Europska agencija za kemikalije (2012.). Smjernice za monomere i polimere. Odjeljak 2.2. i odjeljak 3.2.1.3. Preuzeto s: https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/polymers_hr.pdf/cd171dc8-b20a-4faa-88ad-68282675f114.

U članku 3. točki 39. Uredbe REACH tvari koje se pojavljuju u prirodi definirane su kako slijedi:

„**tvar koja se pojavljuje u prirodi** *je* ***tvar koja se pojavljuje u prirodi*** *kao takva, neprerađena ili prerađena samo ručno, mehanički ili gravitacijski, otapanjem u vodi, flotacijom, ekstrakcijom vodom, parnom destilacijom ili zagrijavanjem isključivo radi uklanjanja vode, ili koja je na bilo koji način izlučena iz zraka" [naknadno istaknuto].*

Uzimajući u obzir prethodno navedeno, pojmovi „prirodni polimer" i „tvar koja se pojavljuje u prirodi" različiti su pojmovi koje ne bi trebalo miješati. Ključna razlika odnosi se na dopuštene metode ekstrakcije. Pojam „prirodni polimer" odnosi se na širu skupinu tvari, neovisnu o metodi primijenjenoj za njihovu ekstrakciju iz prirode. Nadalje, u Direktivi se ne upućuje izravno na članak 3. točku 39. Uredbe REACH. Primjerice, zbog te razlike i primjene definicije iz Smjernica ECHA-a, celuloza i lignin ekstrahirani iz drva i kukuruzni škrob dobiven mokrom meljavom odgovaraju definiciji prirodnog polimera.

Druga je ključna razlika u tome je li do postupka polimerizacije došlo u prirodi ili je ona rezultat industrijskog postupka koji uključuje žive organizme. Na temelju Uredbe REACH i povezanih Smjernica ECHA-a polimeri proizvedeni postupkom industrijske fermentacije ne smatraju se prirodnim polimerima jer do polimerizacije nije došlo u prirodi. Stoga se polimeri koji nastanu biosintezom u postupcima umjetnog uzgoja i fermentacije u industrijskom okruženju, npr. polihidroksialkanoati (PHA), ne smatraju prirodnim polimerima jer nisu rezultat postupka polimerizacije do kojeg je došlo u prirodi. Općenito govoreći, ako se polimer dobiva industrijskim postupkom, a ista vrsta polimera postoji u prirodi, proizvedeni polimer ne smatra se prirodnim polimerom.

ii. Nisu kemijski promijenjeni

U uvodnoj izjavi 11. Direktive objašnjava se da bi pojam „tvari koje nisu kemijski promijenjene" trebalo tumačiti u skladu s člankom 3. točkom 40. Uredbe REACH, koja glasi:

„tvar koja nije kemijski promijenjena *je tvar čija* ***kemijska struktura ostaje nepromijenjena*** *i nakon što je podvrgnuta kemijskom postupku ili obradi ili fizikalnoj mineraloškoj pretvorbi, primjerice radi uklanjanja nečistoća" [naknadno istaknuto].*

Pojam „koji nisu kemijski modificirani" iz članka 3. točke 1. Direktive, koji se odnosi na prirodne polimere, tumači se kako slijedi: kad se donosi odluka o tome je li polimer kemijski promijenjen prilikom proizvodnje, u obzir bi trebalo uzeti samo razliku između ulaznog i nastalog polimera, neovisno o promjenama koje su mogle nastupiti u postupku proizvodnje jer one nisu važne za svojstva i ponašanje polimera koji je upotrijebljen i u konačnici potencijalno ispušten u okoliš.

To znači da se, primjerice, regenerirana celuloza, npr. u obliku viskoze, liocela i celulozne folije, ne smatra kemijskim promijenjenom jer nastali polimeri u usporedbi s ulaznim polimerom nisu kemijski promijenjeni. Smatra se da je celulozni acetat kemijski promijenjen jer su, u usporedbi s ulaznim prirodnim polimerom, kemijske promjene celuloze koje nastanu u postupku proizvodnje i dalje prisutne na kraju postupka proizvodnje.

Ako su promjene u kemijskoj strukturi polimera rezultat reakcija koje se događaju samo tijekom postupka ekstrakcije prirodnog polimera (npr. postupak razvlaknjivanja drva radi ekstrakcije celuloze i lignina), ne smatra se da uzrokuju kemijsku promjenu prirodnog polimera u smislu članka 3. točke 1. i uvodne izjave 11. Direktive. Stoga se ne smatra da je papirnati materijal koji nastaje postupkom razvlaknjivanja drva proizveden od kemijski promijenjenih prirodnih polimera. To je tumačenje u skladu i s procjenom učinka koja je priložena prijedlogu Europske komisije za tu direktivu (dalje u tekstu „procjena učinka"), u kojoj je utvrđeno da su proizvodi od papira koji nisu obloženi ili prevučeni plastikom dostupna i održivija alternativa plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu ([6]).

([6]) SWD(2018) 254 final, dio 3/3, str. 29.

2.2. **Plastični proizvod za jednokratnu uporabu (članak 3. točka 2.)**

U članku 3. točki 2. Direktive navodi se sljedeća definicija plastičnog proizvoda za jednokratnu uporabu:

„proizvod koji je ***u cijelosti ili djelomično*** *izrađen od plastike te* ***nije osmišljen, dizajniran ili stavljen na tržište*** *tako da* ***tijekom svojeg životnog vijeka podnese višekratna kruženja ili višekratne cikluse uporabe na način da se vrati proizvođaču na ponovno punjenje*** *ili* ***da se ponovno upotrijebi u istu svrhu u koju je osmišljen****" [naknadno istaknuto].*

Osim toga, u uvodnim izjavama 7. i 12. navodi se da bi se Direktivom trebali obuhvatiti samo plastični proizvodi za jednokratnu uporabu koji se najčešće pronalaze na plažama Unije, kao i ribolovni alat koji sadržava plastiku te proizvodi od oksorazgradive plastike te da, samim time, stakleni i metalni spremnici za napitke ne bi trebali biti obuhvaćeni Direktivom. Direktivom se izričito izuzimaju stakleni i metalni spremnici za napitke s čepovima i poklopcima izrađenima od plastike iz dijelova C, E, F i G Priloga, uključujući kompozitnu ambalažu za napitke. To je u skladu s ciljevima Direktive da se nastojanja usmjere na područja u kojima je to najpotrebnije.

2.2.1. *Plastični sadržaj: u cijelosti ili djelomično izrađen od plastike*

Plastični proizvodi za jednokratnu uporabu navedeni u Prilogu Direktivi obuhvaćeni su njezinim područjem primjene ako su u cijelosti ili djelomično izrađeni od plastike kako je definirano u članku 3. točkama 1. i 2. U Direktivi nije predviđen *de minimis* prag za plastični sadržaj proizvoda za jednokratnu uporabu prema kojem bi se utvrdilo je li proizvod obuhvaćen definicijom plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu; stoga je potrebno provesti kvalitativnu procjenu.

Polimeri koji su obuhvaćeni definicijom plastike iz te direktive često se upotrebljavaju u proizvodnji mnogih materijala, uključujući materijale koji nisu od plastike, kako bi se postigla posebna svojstva materijala i veća učinkovitost postupka proizvodnje. Ti polimerni materijali često su sintetički kemijski aditivi. Uporaba takvih polimernih materijala, među ostalim kao tvari za zadržavanje ili vezivne tvari i pomoćne tvari u postupku proizvodnje, koji sami po sebi nisu od plastike, ne podrazumijeva da se proizvodi za jednokratnu uporabu izrađeni isključivo od tog materijala smatraju proizvodima koji su djelomično izrađeni od plastike. Naime, u izradi zakonodavnog prijedloga Direktive ([7]) provedena je posebna procjena potencijala proizvoda od papira i kartona da posluže kao održiva alternativa za plastične proizvode za jednokratnu uporabu. Stoga se, s obzirom na prethodna razmatranja, proizvodi za jednokratnu uporabu od papira i kartona koji su izrađeni samo od materijala od papira i kartona i koji nisu obloženi ili prevučeni plastikom ne smatraju plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu u smislu Direktive.

Međutim, ako se površina materijala od papira ili kartona ili drugog materijala obloži ili prevuče plastikom u svrhu zaštite od vode ili masti, konačni proizvod smatra se kompozitnim proizvodom koji se sastoji od više od jednog materijala među kojima je i plastika. U tom se slučaju smatra da je konačni proizvod djelomično izrađen od plastike. Stoga su proizvodi za jednokratnu uporabu od papira i kartona koji su obloženi ili prevučeni plastikom djelomično izrađeni od plastike i obuhvaćeni su područjem primjene Direktive. To potkrepljuje i činjenica da, kad je riječ o čašama od papira i kartona u usporedbi s drugim proizvodima za jednokratnu uporabu od papira i kartona koji nisu obloženi ili prevučeni plastikom, čaše od papira i kartona s plastičnim slojem nisu utvrđene kao alternativna mogućnost u procjeni učinka ([8]) jer same po sebi sadržavaju plastiku. To tumačenje potkrepljeno je i time što se izuzeće za prevlake koje je izvorno bilo uključeno u Komisijin prijedlog ([9]) u uvodnoj izjavi 8. više ne navodi u odgovarajućoj uvodnoj izjavi 11. Direktive ni u ostatku Direktive. Suzakonodavci su time izrazili namjeru da se proizvodi izrađeni od materijala koji nisu od plastike, ali su obloženi ili prevučeni plastikom, izričito ne isključuju iz područja primjene Direktive. U skladu s uvodnom izjavom 9. veći

([7]) Ibid.

([8]) SWD(2018) 254 final, dio 3/3, str. 30. U dokumentu se navodi da u analizu nije uključen alternativni proizvod za jednokratnu uporabu koji nije od plastike jer su za kavu potrebne obložene čaše za napitke da bi se održala mehanička čvrstoća čak i kad je čaša duže vrijeme napunjena vrlo vrućom tekućinom.

([9]) Prijedlog Europske komisije za Direktivu Europskog parlamenta i Vijeća o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš (COM(2018) 340 final, 28.5.2018.).

i manji plastični fragmenti koji nastanu od plastičnih predmeta za jednokratnu uporabu uzrokuju znatno onečišćenje kopna, kontaminaciju tla i mogu dospjeti u morski okoliš. Stoga je uključivanje tih predmeta u područje primjene Direktive u skladu s ciljevima Direktive i potrebno je da se spriječi i smanji utjecaj određenih potrošačkih proizvoda izrađenih u cijelosti ili djelomično od plastike koji se brzo troše i često odbacuju u okoliš kao smeće, što je posebno opasno za morske ekosustave, bioraznolikost i zdravlje ljudi. To je potrebno i za promicanje prelaska na kružno gospodarstvo s inovativnim i održivim poslovnim modelima, proizvodima i materijalima, u kojem se održivim i netoksičnim proizvodima koji se mogu ponovno upotrijebiti daje prednost, kao i sustavima za ponovnu uporabu nad proizvodima za jednokratnu uporabu, čime se prije svega želi smanjiti količina nastalog otpada.

Još je jedan primjer kartonska ambalaža za napitke, koja se obično sastoji od nekoliko slojeva papira, plastike i u nekim slučajevima aluminija, koji su potrebni da bi se osigurala tehnička svojstva spremnika za napitke, a služe i kao barijera kisiku i vodi. Kartonska ambalaža za napitke je kompozitna ambalaža za napitke ([10]), koja je izričito obuhvaćena područjem primjene Direktive prema dijelovima C, E i G Priloga i uvodnim izjavama 12. i 18.

2.2.2. *Za jednokratnu uporabu*

Za kumulativnu uporabu pojmova iz članka 3. točke 2. proizvod ne bi trebao biti osmišljen, dizajniran ili stavljen na tržište kako bi tijekom svojeg životnog vijeka postigao višekratna kruženja ili cikluse uporabe. To bi trebalo isključivati slučajeve u kojima bi se konačni proizvodi mogli staviti na tržište ili prodavati kao proizvodi za višekratnu uporabu ili ponovno upotrebljivi proizvodi, a da pritom nisu kao takvi osmišljeni i dizajnirani ili da nisu na tržište stavljeni u okviru sustava ili aranžmana kojim bi se osigurala njihova ponovna uporaba.

Svojstva dizajna proizvoda mogu pomoći da se utvrdi treba li smatrati da je proizvod namijenjen za jednokratnu ili višekratnu uporabu. Za potrebe procjene je li proizvod osmišljen, dizajniran i stavljen na tržište za ponovnu uporabu može se razmatrati očekivani vijek trajanja proizvoda, tj. je li namijenjen i dizajniran za nekoliko uporaba prije konačnog zbrinjavanja, a da pritom da ne izgubi funkcionalnost, fizički kapacitet ili kvalitetu, i je li uobičajeno da ga potrošači doživljavaju, promatraju i upotrebljavaju kao ponovno upotrebljivi proizvod. Relevantna svojstva dizajna proizvoda uključuju sastav materijala te mogućnost pranja i popravka, koja bi omogućila više kruženja ili ciklusa da se on ponovno upotrijebi u istu svrhu za koju je izvorno osmišljen. Kad je riječ o spremnicima, koji se smatraju ambalažom, njihova priroda ponovne upotrebljivosti može se utvrditi u skladu s osnovnim zahtjevima na temelju Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu ([11]), uključujući svaku izjavu kojom se potvrđuje usklađenost ambalaže s tim osnovnim zahtjevima i povezanim normama.

2.2.3. *Mogućnost ponovnog punjenja i ponovne uporabe proizvoda*

U skladu s člankom 3. točkom 2. Direktive, proizvod za jednokratnu uporabu znači proizvod koji nije osmišljen, dizajniran ili stavljen na tržište tako da tijekom svojeg životnog vijeka podnese višekratna kruženja ili višekratne cikluse uporabe tako

— da se vrati proizvođaču na ponovno punjenje, ili

— da se ponovno upotrijebi u istu svrhu za koju je osmišljen.

U Direktivi o ambalaži i ambalažnom otpadu daju se korisne smjernice za utvrđivanje proizvoda koji se na tržište stavljaju u ambalaži koja je usklađena s tim uvjetima i koji se samim time ne smatraju proizvodima za jednokratnu uporabu, posebno na temelju definicije ponovno uporabljive ambalaže i relevantnog dijela osnovnih zahtjeva o ponovno upotrebljivoj ambalaži. Na temelju članka 3. točke 2.a Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu ponovno uporabljiva ambalaža znači „ambalaža koja je osmišljena, dizajnirana i stavljena na tržište tako da tijekom svog životnog vijeka ostvari više putova ili ciklusa na način da se ponovno puni ili ponovno uporabi u istu svrhu u koju je osmišljena”. Definicija ponovno uporabljive ambalaže analogijom pruža korisne smjernice za ponovnu upotrebljivost plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu koji nisu ambalaža jer se slična načela primjenjuju i na predmete koji nisu ambalaže, npr. u pogledu namjere da se ponovno upotrijebe i mogućnosti prepravljanja, čišćenja, pranja i popravka, s time da se i dalje mogu upotrebljavati za svoju predviđenu funkciju.

([10]) Vidjeti članak 3. točku 2.b Direktive 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 365, 31.12.1994., str. 10.).
([11]) Direktiva 94/62/EZ od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 365, 31.12.1994., str. 10.).

U skladu s točkom 2. Priloga II. Direktivi o ambalaži i ambalažnom otpadu, u kojoj se navode osnovni zahtjevi za ambalažu, ponovno uporabljiva ambalaža trebala bi, među ostalim, imati fizička svojstva i značajke koji joj, u normalnim predviđenim uvjetima uporabe, osiguravaju određeni broj putova ili ciklusa uporabe. Detaljni uvjeti za usklađenost s tim zahtjevima utvrđeni su u usklađenoj europskoj normi EN 13429:2004 Ambalaža – Ponovna uporaba. Zahtjevi navedeni u toj normi za razmatranje prirode ponovne upotrebljivosti ambalaže uključuju:

— namjeru da se ambalaža ponovno upotrijebi (tj. namjenski dizajnira, osmisli i stavi na tržište),

— dizajn ambalaže koji omogućuje ostvarivanje više putova ili ciklusa uporabe,

— ambalažu koja se može isprazniti bez znatne štete i opasnosti od ugroze proizvoda, zdravlja i sigurnosti,

— ambalažu koja se može prepravljati, čistiti, prati i popravljati, s time da se i dalje može upotrebljavati za svoju predviđenu funkciju,

— aranžmane kojima se omogućuje ponovna uporaba, tj. sustav za ponovnu uporabu uspostavljen je i funkcionalan.

Ako se plastični proizvodi navedeni u Prilogu Direktivi ne stavljaju na tržište kao ambalaža, moraju se uzeti u obzir dodatna razmatranja kako bi se utvrdilo jesu li namijenjeni za jednokratnu ili višekratnu uporabu. Primjerice, ako se ista vrsta predmeta koja se obično stavlja na tržište kao plastična ambalaža koja se ne može ponovno upotrijebiti prodaje krajnjim potrošačima i prazna (kao što su plastične čaše ili spremnici za hranu), trebalo bi je smatrati plastičnim proizvodom za jednokratnu uporabu.

Funkcionalni sustavi ponovne uporabe za ponovno punjenje važni su za iskorištavanje ponovno upotrebljivih predmeta i mogu uključivati poštansku ili kurirsku ambalažu ili spremnike za prikupljanje u trgovinama. U funkcionalnom sustavu za ponovno punjenje proizvođač i/ili distributer ne utječe na funkcionalnost, fizički kapacitet i kvalitetu proizvoda između dva punjenja ([12]). Napominje se i da su sustavi ponovne uporabe za posluživanje hrane i pića koje operatori djelotvorno uspostavljaju i kojima djelotvorno upravljaju sigurno jamstvo da se ponovno upotrebljivi predmeti (npr. čaše, spremnici i pribor za jelo) pravilno dezinficiraju kako bi se zajamčila higijena, zaštitilo javno zdravlje i osigurala sigurnost korisnika i zaposlenika.

3. **POVEZANOST DIREKTIVE (EU) 2019/904 I DIREKTIVE 94/62/EZ**

Plastični proizvodi za jednokratnu uporabu obuhvaćeni Direktivom o plastici za jednokratnu uporabu, a koji se isto tako smatraju ambalažom kako je definirano člankom 3. točkom 1. Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu moraju biti usklađeni sa zahtjevima obiju direktiva.

U uvodnoj izjavi 10. Direktive o plastici za jednokratnu uporabu objašnjava se da u slučaju sukoba između tih dviju direktiva prednost ima ta direktiva. To je slučaj s ograničenjima u vezi sa stavljanjem plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu na tržište. Plastični spremnici za hranu i čaše za napitke za jednokratnu uporabu (uključujući njihove čepove i poklopce) koji se smatraju ambalažom mogu, u skladu s člankom 4. Direktive o plastici za jednokratnu uporabu, podlijegati tržišnim ograničenjima kojima se odstupa od članka 18. Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu u svrhu sprečavanja odbacivanja takvih proizvoda u okoliš kao smeća kako bi se osiguralo da ih se zamijeni alternativama koje se mogu ponovno upotrebljavati ili ne sadržavaju plastiku. Direktiva o plastici za jednokratnu uporabu nadopunjuje Direktivu o ambalaži i ambalažnom otpadu kad je riječ o mjerama za smanjenje potrošnje, zahtjevima u pogledu dizajna proizvoda i zahtjevima u pogledu označivanja i proširene odgovornosti proizvođača.

Plastični proizvodi za jednokratnu uporabu koji se ne smatraju ambalažom podliježu samo zahtjevima Direktive o plastici za jednokratnu uporabu, čak i ako imaju funkcionalnosti i svojstva zbog kojih sliče ambalaži.

([12]) National Law Review (2019.). *The New EU Single-use Plastics Directive EU to Adopt Law on the Reduction of the Impact of Certain Plastic Products on the Environment* (Nova Direktiva EU-a o plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu u cilju donošenja zakona o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš). Preuzeto s: https://www.natlawreview.com/article/new-eu-single-use-plastics-directive-eu-to-adopt-law-reduction-impact-certain.

Tablica 1

Plastični proizvodi za jednokratnu uporabu koji se smatraju ambalažom i koji se ne smatraju ambalažom na temelju Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu

Plastični proizvodi za jednokratnu uporabu koji se smatraju ambalažom	Plastični proizvodi za jednokratnu uporabu koji se ne smatraju ambalažom
— napunjeni spremnici za hranu, spremnici za napitke, boce za napitke i čaše za napitke, vrećice i omoti, lagane plastične vrećice za nošenje i tanjuri (ispunjavaju uvjet iz članka 3. točke 1. podtočke i. Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu) — spremnici za hranu, spremnici za napitke, boce za napitke, čaše za napitke, vrećice i omoti te tanjuri koji se stavljaju na tržište prazni, ali su namijenjeni za punjenje na mjestu prodaje (ispunjavaju uvjet iz članka 3. točke 1. podtočke ii. Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu) — čepovi, poklopci, slamke, štapići za miješanje i druge vrste ambalažnih sastavnih dijelova i pomoćnih dijelova ako su sastavni dio tog proizvoda (ispunjavaju uvjet iz članka 3. točke 1. podtočke iii. Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu)	— pribor za jelo, slamke i štapići za miješanje jer obično nisu u funkciji ambalaže (ne ispunjavaju uvjet iz članka 3. točke 1. podtočke iii. Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu) — posude, uključujući spremnike za hranu, spremnike za napitke i boce za napitke (uključujući njihove čepove i poklopce) ([13]), i čaše za napitke (i njihovi čepovi i poklopci) koji se stavljaju na tržište prazni i nisu namijenjeni za punjenje na mjestu prodaje (ne ispunjavaju uvjet iz članka 3. točke 1. podtočke ii. Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu) — proizvodi koji se ne smatraju ambalažom: — štapići za uši — baloni — higijenski ulošci, tamponi i aplikatori za tampone — vlažne maramice — duhanski proizvodi s filtrom te filtri koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima

4. **POSEBNI KRITERIJI ZA PROIZVOD**

4.1. **Spremnici za hranu**

4.1.1. *Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive*

U tablici u nastavku naveden je pregled opisa proizvoda za plastične spremnike za hranu za jednokratnu uporabu koji su navedeni u Direktivi.

Tablica 2

Pregled opisa proizvoda za spremnike za hranu iz Direktive

Dio A točka 2., dio E odjeljak I. točka 1. i dio G točka 1. Priloga: „Spremnici za hranu, tj. posude kao što su kutije, s poklopcem ili bez njega, koji se upotrebljavaju za držanje hrane: (a) koja je namijenjena neposrednoj konzumaciji na licu mjesta ili kasnije; (b) koja se obično konzumira iz posude; i (c) koja je spremna za konzumaciju bez ikakve daljnje pripreme, primjerice pečenja, kuhanja ili zagrijavanja, uključujući spremnike za hranu koji se upotrebljavaju za brzu hranu ili druge obroke spremne za neposrednu konzumaciju, osim spremnika za napitke, tanjura te vrećica i omota koji sadržavaju hranu.”

([13]) Spremnici za hranu, spremnici za napitke i boce za napitke koji se stavljaju na tržište prazni i nisu namijenjeni za punjenje na mjestu prodaje obuhvaćeni su područjem primjene Direktive o plastici za jednokratnu uporabu na temelju definicija proizvoda (vidjeti dio C) jer se proizvodi „upotrebljavaju” za držanje hrane i pića.

Članak 12.: „Kako bi se utvrdilo treba li spremnik za hranu smatrati plastičnim proizvodom za jednokratnu uporabu za potrebe ove Direktive, odlučujuću ulogu uz kriterije za spremnike za hranu koji su navedeni u Prilogu ima tendencija njegova odbacivanja u okoliš kao smeća zbog volumena ili veličine, posebno spremnika za pojedinačne porcije.”

Tri kriterija utvrđena u dijelu A točki 2., dijelu E odjeljku I. točki 1. i dijelu G točki 1. Priloga Direktivi primjenjuju se kumulativno. Stoga spremnik za hranu mora ispunjavati sva tri kriterija koji se primjenjuju na hranu koju sadržava da bi bio obuhvaćen Direktivom.

Sljedeći pokazatelji mogu se upotrebljavati u tumačenju i primjeni triju kriterija:

1. Kriterij: namijenjen je neposrednoj konzumaciji na licu mjesta ili kasnije

   Relevantni pokazatelji:

   — priroda prehrambenog proizvoda koji sadržava spremnik za hranu: u prehrambene proizvode koji su obično prikladni za neposrednu konzumaciju ubrajaju se, primjerice, orašasti plodovi, sendviči, jogurti, salate i kuhani obroci, voće i povrće,

   — uključivanje ili pričvršćivanje predmeta kao što su vilice, noževi, žlice i štapići i/ili umaci uz plastični spremnik za hranu za jednokratnu uporabu. Međutim, proizvod se ne bi trebao isključiti iz područja primjene Direktive ako takvih predmeta nema.

2. Kriterij: obično se konzumira iz posude

   Relevantni pokazatelj:

   — oblik spremnika za hranu omogućuje ili olakšava konzumaciju prehrambenog proizvoda izravno iz spremnika, tj. spremnik se samo otvori.

3. Kriterij: spreman je za konzumaciju bez ikakve daljnje pripreme, primjerice pečenja, kuhanja ili zagrijavanja

   Relevantni pokazatelji:

   — prehrambeni proizvod sadržan u spremniku za hranu može se konzumirati bez dodatne pripreme. Primjerice, prehrambeni proizvod ne zahtijeva zamrzavanje, kuhanje, prokuhavanje ili podgrijavanje, uključujući prženje, roštiljanje, pečenje, zagrijavanje u mikrovalnoj pećnici i tostiranje. Osim toga, pranje, guljenje ili rezanje voća i povrća ne bi se trebalo smatrati pripremom te se stoga ne smatraju pokazateljem za isključivanje iz Direktive jer se lako obavljaju na licu mjesta,

   — prehrambeni proizvod sadržan u spremniku za hranu može se konzumirati bez dodavanja začina ili umaka (osim ako su osigurani uz hranu), hladne ili tople vode ili drugih tekućina, uključujući mlijeko, prije konzumiranja prehrambenog proizvoda kao u slučaju žitarica (osim ako se žitarice u količini pojedinačne porcije prodaju s dodatnim spremnikom za mlijeko za pojedinačne porcije) ili juha u prahu.

Potrebno je napomenuti da su Direktivom obuhvaćeni i spremnici za hranu koji se upotrebljavaju za držanje hrane i ispunjavaju zahtjeve navedene u Direktivi te se prodaju prazni i nisu namijenjeni za punjenje na mjestu prodaje.

Osim ta tri kriterija koja se kumulativno primjenjuju, u članku 12. Direktive dodaje se kriterij povezan s tendencijom odbacivanja spremnika za hranu u okoliš kao otpada zbog volumena ili veličine, posebno spremnika za pojedinačne porcije. Iako se upućivanje na pojam pojedinačnih porcija u članku 12. spominje kao presudni element kojim se treba voditi, u Direktivi se ne navodi definicija ni uobičajeno tumačenje pojedinačne porcije. U uvodnoj izjavi 12. navodi se da se za potrebe Direktive spremnici koji sadržavaju hranu u količini većoj od pojedinačne porcije ili spremnici za hranu veličine pojedinačne porcije koji se prodaju u više od jedne jedinice ne trebaju smatrati plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu. Naime, izuzeće spremnika za pojedinačne porcije hrane koji se prodaju u više od jedne jedinice pokazuje da bi se

koncept pojedinačne porcije mogao odnositi na porciju koju osoba obično može konzumirati tijekom jednog obroka. Međutim, relevantni volumen i veličina mogu se razlikovati ovisno o prehrambenoj vrijednosti sadržanih namirnica i prehrambenim navikama u Uniji. Nadalje, kad je riječ o spremnicima za napitke, u dijelu C, dijelu E odjeljku I. točki 3. i dijelu G točki 3. Priloga Direktivi utvrđen je jasan prag volumena i veličine od tri litre iznad kojeg se Direktiva ne primjenjuje. Taj prag upućuje na to da se smatra relevantnim sprečavanje bacanja plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu koji su najčešće namijenjeni za pojedinačne porcije koje konzumira više ljudi. Analogno tome, predlaže se da se isti volumen upotrijebi kao gornji prag u pogledu spremnika za hranu kako bi se utvrdilo može li se porcija obično konzumirati tijekom jednog obroka.

4.1.2. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablici 3 daju se ilustrativni primjeri određenih vrsta spremnika za hranu za koje se može smatrati da su uključeni u područje primjene Direktive ili da su iz njega isključeni.

Tablica 3

Prikaz primjene kriterija za tumačenje definicije plastičnih spremnika za hranu za jednokratnu uporabu

Vrsta spremnika za hranu	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode			Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Namijenjen za neposrednu konzumaciju	Obično se konzumira iz posude	Spreman je za konzumaciju bez ikakve daljnje pripreme	
Plastični spremnik za hranu koji sadržava porciju vrućeg obroka	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Plastični spremnik za hranu koji sadržava porciju hladnog obroka	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Spremnik za hranu od kartona obložen ili prevučen plastikom, namijenjen za držanje vrućeg ili hladnog obroka	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Plastični spremnik za hranu koji sadržava slasticu	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Plastični spremnik za hranu koji sadržava povrće ili voće	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Plastični spremnik za hranu koji sadržava grickalice kao što su orašasti plodovi i krekeri	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Plastični spremnik za hranu koji sadržava umake i namaze za kruh (npr. senf, kečap ili umaci)	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Plastični spremnik za hranu koji sadržava povrće ili voće koje nije potrebno dodatno pripremati	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Plastični spremnik za hranu koji sadržava zamrznuti obrok koji je potrebno dodatno pripremati	DA	DA	NE	DA	NE	ISKLJUČEN Obično se ne prodaje kao hrana za van; prehrambeni proizvod potrebno je dodatno pripremati.
Spremnik za sladoled izrađen od kartona i obložen plastikom iz kojeg se hrana obično izravno konzumira	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Kutije za ribu i podlošci za meso izrađeni od plastike koji sadržavaju hranu koja nije namijenjena za neposrednu konzumaciju, koja se obično ne konzumira izravno iz spremnika za hranu i nije spremna za konzumaciju bez daljnje pripreme	DA	DA	NE	NE	NE	ISKLJUČEN Prehrambeni proizvod potrebno je dodatno pripremati i obično se ne konzumira iz spremnika za hranu.

Vrsta spremnika za hranu	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode			Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Namijenjen za neposrednu konzumaciju	Obično se konzumira iz posude	Spreman je za konzumaciju bez ikakve daljnje pripreme	
Plastični spremnik za hranu sa suhom hranom ili prehrambenim proizvodom u koji treba uliti vruću vodu (npr. rezanci ili juhe u prahu)	DA	DA	NE	DA	NE	ISKLJUČEN Prehrambeni proizvod potrebno je dodatno pripremati; obično se ne prodaje kao hrana za van.

4.2. **Vrećice i omoti**

4.2.1. *Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive*

Vrećice i omoti opisani su u dijelu E odjeljku I. točki 2. i dijelu G točki 2. Priloga kako slijedi: „Vrećice i omoti izrađeni od savitljivog materijala koji sadržavaju hranu namijenjenu konzumaciji neposredno iz vrećice ili omota bez ikakve daljnje pripreme”.

Za razliku od spremnika za hranu, za koje se u članku 12. i uvodnoj izjavi 12. upućuje na veličinu, volumen, pojedinačne porcije i spremnike za hranu za pojedinačne porcije koji se prodaju u više od jedne jedinice, u Direktivi se ne navode posebni kriterije za vrećice i omote. Iako se to ne navodi izričito u Direktivi, iz konteksta opisanog u procjeni učinka ([14]) može se zaključiti da su, kad je riječ o vrećicama i omotima, konzumacija na licu mjesta i potreba za praktičnijim rješenjima glavni razlozi zbog kojih se predmeti odbacuju u morski okoliš kao otpad. S obzirom na cilj Direktive da se spriječi odbacivanje plastičnih predmeta za jednokratnu uporabu u okoliš kao otpad te činjenicu da su vrećice i omoti predmeti koji se najčešće odbacuju kao otpad, primjereno je primijeniti pristup jednak onome koji se primjenjuje na spremnike za napitke koji su obuhvaćeni Direktivom u pogledu praga od tri litre.

Sljedeći pokazatelji mogu se upotrebljavati za tumačenje i primjenu posebnih kriterija za vrećice i omote (i hrane koju sadržavaju) koji su navedeni u Prilogu:

1. Kriterij: izrađen od savitljivog materijala

— Savitljiva ambalaža je ambalaža čiji se oblik može lako promijeniti (npr. kad se prehrambeni proizvod dodaje ili uklanja), u usporedbi s krutom ambalažom čiji se oblik ne promijeni kad se prehrambeni proizvod dodaje ili uklanja.

— Dizajn ambalaže upućuje na to da je sadržani prehrambeni proizvod namijenjen za neposrednu konzumaciju nakon kupnje. Primjerice, vrećica ili omot može se jednostavno otvoriti, npr. trganjem, rezanjem, odmotavanjem ili povlačenjem s dva kraja.

2. Kriterij: sadržava hranu namijenjenu za neposrednu konzumaciju iz vrećice ili omota bez ikakve dodatne pripreme

— Priroda sadržanog prehrambenog proizvoda: prehrambeni proizvod prikladan je za neposrednu konzumaciju (npr. bomboni, orašasti plodovi, čokoladne pločice, male rajčice ili čips).

— Dizajn vrećice ili omota omogućuje konzumaciju izravno iz vrećice ili omota.

— Uključivanje ili pričvršćivanje predmeta kao što su vilice, noževi, žlice i štapići i/ili umaci uz plastičnu vrećicu ili omot za jednokratnu uporabu. Međutim, proizvod se ne bi trebao isključiti iz područja primjene Direktive ako takvih predmeta nema.

— Prehrambeni proizvod sadržan u vrećici ili omotu može se konzumirati bez ikakve pripreme prije konzumacije, kao što su prokuhavanje, prženje, roštiljanje, pečenje, kuhanje, zagrijavanje u mikrovalnoj pećnici, tostiranje, podgrijavanje ili smrzavanje. Nije potrebno dodavati začine ili umake (osim ako su osigurani uz hranu), hladnu ili toplu vodu ili druge tekućine, uključujući mlijeko, prije konzumiranja prehrambenog proizvoda kao kad je riječ o žitaricama. Pranje, guljenje ili rezanje prehrambenog proizvoda ne smatraju se pripremom, tako da nisu obuhvaćeni područjem primjene Direktive jer se lako obavljaju na licu mjesta.

([14]) Ibid.

4.2.2. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablici 4 daju se ilustrativni primjeri određenih vrsta vrećica i omota za koje se smatra da su uključeni u područje primjene Direktive ili da su iz njega isključeni.

Tablica 4

Primjeri vrećica i omota

Vrsta vrećice ili omota	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode		Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Izrađen od savitljivog materijala	Namijenjen za neposrednu konzumaciju iz vrećice ili omota bez ikakve dodatne pripreme	
Vrećica ili omot koji sadržavaju hranu za neposrednu konzumaciju (npr. keksi, orašasti plodovi, čips, kokice, bomboni, čokoladne pločice, pekarski proizvodi ili zamrznuta hrana) i prodaju se kao pojedinačna porcija	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Vrećica ili omot koji sadržavaju hranu za neposrednu konzumaciju izravno iz vrećice ili omota bez ikakve dodatne pripreme (npr. čips, bomboni, čokoladne pločice, pekarski proizvodi ili zamrznuta hrana) i prodaju se u jednoj ili više od jedne jedinice (tj. u skupnoj ambalaži)	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Vrećica koja sadržava višestruke porcije hrane koje su namijenjene za neposrednu konzumaciju iz vrećice i nisu zasebno zamotane (npr. pekarski proizvodi, keksi, bomboni, žvakaće gume ili čips)	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Omot za sendviče	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Vrećica koja sadržava začin ili umak	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Vrećica koja sadržava suhe žitarice za doručak	DA	DA	DA	NE	ISKLJUČEN Prehrambeni proizvod nije namijenjen za neposrednu konzumaciju iz vrećice; mlijeko se obično dodaje prije konzumacije i izvan vrećice.

Vrsta vrećice ili omota	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode		Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Izrađen od savitljivog materijala	Namijenjen za neposrednu konzumaciju iz vrećice ili omota bez ikakve dodatne pripreme	
Vrećica koja sadržava svježu/suhu hranu koju je potrebno dodatno pripremati (npr. cijela glavica salate, nekuhana tjestenina ili nekuhana leća)	DA	DA	DA	NE	ISKLJUČEN Prehrambeni proizvod obično se ne konzumira izravno iz vrećice ili omota; prehrambeni proizvod obično se dodatno priprema prije konzumacije.
Vrećica narezanih listova salate koje nije potrebno dodatno pripremati prije neposredne konzumacije	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN

4.3. **Pribor za jelo, tanjuri, slamke i štapići za miješanje**

4.3.1. *Opisi proizvoda iz Direktive*

Pribor za jelo, slamke i štapići za miješanje navedeni su u članku 5. Direktive, ali nisu definirani u Direktivi. U dijelu B Priloga Direktivi navedene su posebne smjernice samo u vezi s definicijom pribora za jelo; točnije, u dijelu B točki 2. Priloga navedeno je da definicija pribora za jelo obuhvaća vilice, noževe, žlice i štapiće za jelo.

Kad se stavljaju na tržište, ti su predmeti uglavnom obuhvaćeni sljedećim CPV oznakama ([15]): Ugostiteljske potrepštine za jednokratnu uporabu (39222100-5) i Pribor za jelo i tanjuri za jednokratnu uporabu (39222110-8).

Pribor za jelo, tanjuri, slamke i štapići za miješanje koji su u cijelosti izrađeni od prirodnih polimera, koji nisu kemijski promijenjeni, nisu uključeni u područje primjene Direktive.

U skladu s dijelom B točkom 4. Priloga slamke koje su obuhvaćene područjem primjene Direktive Vijeća 90/385/EEZ ([16]) ili Direktive Vijeća 93/42/EEZ ([17]) kao medicinski proizvodi nisu obuhvaćene područjem primjene Direktive ([18]).

([15]) Jedinstveni rječnik javne nabave, kojim se utvrđuje jedinstveni sustav klasifikacije za javnu nabavu radi normiranja pojmova kojima se koriste naručitelji i javni naručitelji kako bi opisali predmete ugovora, dostupan je na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A02002R2195-20090807.

([16]) Direktiva Vijeća 90/385/EEZ od 20. lipnja 1990. o usklađivanju zakonodavstva država članica koja se odnose na aktivne medicinske proizvode za ugradnju (SL L 189, 20.7.1990., str. 17.).

([17]) Direktiva Vijeća 93/42/EEZ od 14. lipnja 1993. o medicinskim proizvodima (SL L 169, 12.7.1993., str. 1.).

([18]) Direktive 90/385/EEZ i 93/42/EEZ više se neće primjenjivati nakon 3. srpnja 2021., što je rok za prenošenje većine zahtjeva Direktive (EU) 2019/904. Od 26. svibnja 2021. stavljanje medicinskih proizvoda na tržište uređuje se Uredbom (EU) 2017/745 o medicinskim proizvodima.

U Smjernicama EU-a o primjeni Direktive Vijeća 93/42/EEZ ([19]) daju se smjernice za razvrstavanje medicinskih proizvoda ([20]) za potrebe procjene učinka. U tim se smjernicama ne navode posebni primjeri slamki koje se upotrebljavaju kao medicinski proizvodi. Međutim, posebna definicija medicinskih proizvoda iz Direktive Vijeća 90/385/EEZ i Direktive Vijeća 93/42/EEZ uključuje predmete koji se posebno upotrebljavaju za ublažavanje ili otklanjanje tjelesnog oštećenja ili nedostatka. Ako se plastične slamke smatraju medicinskim proizvodima, proizvođač ih mora namijeniti za uporabu na ljudima u svrhu dijagnosticiranja, sprečavanja, praćenja, liječenja ili ublažavanja bolesti ili dijagnosticiranja, praćenja, liječenja, ublažavanja ili otklanjanja tjelesnog oštećenja ili nedostatka i moraju nositi CE oznaku na temelju Direktive 93/42/EZ na isti način kao i na temelju Uredbe (EU) 2017/745 ([21]).

4.3.2. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablici 5 daju se primjeri plastičnog pribora za jelo, tanjura, slamki i štapića za miješanje za jednokratnu uporabu za koje se smatra da su uključeni u područje primjene Direktive ili da su iz njega isključeni.

([19]) Glavna uprava za zdravlje i potrošače, 2010. Medicinski proizvodi: Smjernice za razvrstavanje medicinskih proizvoda – MEDDEV 2.4/1 rev.9, dostupno na: http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10337/attachments/1/translations.

([20]) U Direktivi Vijeća 90/385/EEZ i Direktivi Vijeća 93/42/EEZ medicinski proizvodi definirani su kako slijedi: „medicinski proizvod' znači svaki instrument, uređaj, naprava, programska podrška, materijal ili drugi predmet, bilo da se koristi sam ili u kombinaciji, uključujući programsku podršku koju je proizvođač namijenio posebno u dijagnostičke i/ili terapeutske svrhe, a potrebna je za ispravnu primjenu proizvoda, a koje je proizvođač namijenio za uporabu na ljudima u svrhu:
– *dijagnosticiranja, sprečavanja, praćenja, liječenja ili ublažavanja bolesti,*
– *dijagnosticiranja, praćenja, liječenja, ublažavanja ili otklanjanja tjelesnog oštećenja ili nedostatka,*
– *ispitivanja, nadomještanja ili preinake anatomskog dijela ili fiziološkog procesa,*
– *kontrole začeća,*
i koji svoju osnovnu predviđenu funkciju u ljudskom tijelu ne ostvaruje na farmakološki, imunološki ili metabolički način, ali kojemu se tim načinima može pomoći u njegovoj funkciji;".

([21]) Uredba (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o medicinskim proizvodima, o izmjeni Direktive 2001/83/EZ, Uredbe (EZ) br. 178/2002 i Uredbe (EZ) br. 1223/2009 te o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 90/385/EEZ i 93/42/EEZ (SL L 117, 5.5.2017., str. 1.).

Tablica 5

Prikaz primjene kriterija za tumačenje definicije plastičnog pribora za jelo, tanjura, slamki i štapića za miješanje za jednokratnu uporabu

Vrste pribora za jelo, tanjura, slamki i štapića za miješanje	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode		Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Neizdržljivi materijal	Nije medicinski proizvod	
Pribor za jelo, tanjuri, slamke, štapići za miješanje za jednokratnu uporabu u cijelosti izrađeni od plastike	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Pribor za jelo, tanjuri, slamke, štapići za miješanje za jednokratnu uporabu djelomično izrađeni od plastike, npr. uglavnom izrađeni od materijala koji nije od plastike, ali su obloženi ili prevučeni plastikom	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Plastične slamke za jednokratnu uporabu pričvršćene za spremnik za napitke ili ugrađene u spremnik	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN (na temelju čl. 5.)
Plastični pribor za jelo za jednokratnu uporabu pričvršćen za ambalažu za hranu ili ugrađen u nju	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN (na temelju čl. 5.)
Pribor za jelo, tanjuri, slamke i štapići za miješanje za jednokratnu uporabu koji nisu izrađeni od plastike, npr. od papira ili kartona bez plastične obloge ili prevlake	NE	DA	DA	DA	ISKLJUČEN: proizvod ne sadržava plastiku
Pribor za jelo, tanjuri, slamke i štapići za miješanje za višekratnu uporabu koji nisu od plastike, već od izdržljivih materijal, npr. keramike ili metala	NE	NE	NE	DA	ISKLJUČEN: proizvod nije namijenjen za jednokratnu uporabu
Izdržljivi plastični pribor za jelo, tanjuri, slamke i štapići za miješanje za višekratnu uporabu koji su namjenski dizajnirani i stavljeni na tržište da bi se upotrijebili više nego jednom i koje potrošači obično doživljavaju i upotrebljavaju kao takve	DA	NE	NE	DA	ISKLJUČEN: proizvod nije namijenjen za jednokratnu uporabu
Plastične slamke namijenjene za uporabu kao medicinski proizvodi i nose odgovarajuću CE oznaku	DA	DA	DA	NE	ISKLJUČEN: proizvod namijenjen za uporabu kao medicinski proizvod

4.4. **Spremnici za napitke, boce za napitke i čaše za napitke (uključujući njihove čepove i poklopce)**

4.4.1. *Opisi proizvoda i kriteriji iz Direktive*

U tablici 6 daje se pregled kriterija za proizvod povezanih sa spremnicima za napitke, bocama za napitke i čašama za napitke koji su navedeni u Direktivi.

Tablica 6

Relevantni opisi spremnika za napitke, boca za napitke i čaša za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce, iz Direktive

Spremnici za napitke: Spremnici za napitke opisani su u dijelovima C i F Priloga kako slijedi: *„Spremnici za napitke zapremine do tri litre, tj. posude za tekućine, kao što su boce za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce, te višeslojna (kompozitna) ambalaža za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce, ali ne i:* (a) *staklene ili metalne spremnike za napitke s čepovima i poklopcima od plastike;* (b) spremnike za napitke koji su namijenjeni i koji se upotrebljavaju za hranu za posebne medicinske potrebe, kako je definirana u članku 2. stavku 2. točki (g) Uredbe (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, koja je u tekućem stanju." Spremnici za napitke opisani su u dijelu E odjeljku I. točki 3. i dijelu G točki 3. Priloga kako slijedi: *„Spremnici za napitke zapremine do tri litre, tj. posude za tekućine, kao što su boce za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce, te višeslojna (kompozitna) ambalaža za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce, ali ne i staklene ili metalne spremnike za napitke s čepovima i poklopcima od plastike*." U dijelu F Priloga upućuje se na boce za napitke kako slijedi: *„Boce za napitke zapremine do tri litre, uključujući njihove čepove i poklopce, ali ne i:* (a) *staklene ili metalne boce za napitke s čepovima i poklopcima od plastike;* (b) boce za napitke koje su namijenjene i koje se upotrebljavaju za hranu za posebne medicinske potrebe, kako je definirana u članku 2. stavku 2. točki (g) Uredbe (EU) br. 609/2013, koja je u tekućem stanju." Čaše za napitke definirane su u dijelu A točki 1., dijelu E odjeljku I. točki 4. i dijelu G točki 4. Priloga Direktivi kao čaše za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce. Osim toga, u dijelu D točki 4. Priloga upućuje se na čaše za napitke, ali ne i na njihove čepove i poklopce.

Spremnici za hranu i boce za napitke za jednokratnu uporabu definiraju se na temelju sljedećih dvaju glavnih deskriptora:

1. zapremnina do tri litre; i

2. posude za tekućine.

Spremnik za napitke u načelu se prodaje i upotrebljava za proizvod u tekućem obliku koji se konzumira pijenjem. Osim toga, u dijelu C, dijelu E odjeljku I. točki 3., dijelu G točki 3. i dijelu F (samo boce za napitke) Priloga navedeno je da su čepovi i poklopci uključeni u definiciju spremnika za napitke i boca za napitke. Nadalje, kompozitna ambalaža za napitke isto je tako uključena u područje primjene Direktive.

Kad je riječ o čašama za napitke, Direktiva ne sadržava posebne opise, kriterije ni primjere. U dijelu A točki 1., dijelu E odjeljku I. točki 4. i dijelu G točki 4. Priloga utvrđuje se samo da su čepovi i poklopci uključeni u tu kategoriju proizvoda. Primjeri napitaka na temelju uvodne izjave 12. Direktive uključuju pivo, vino, vodu, osvježavajuća pića, sokove i nektare, instant napitke ili mlijeko ([22]). Dodatna objašnjenja u vezi s definicijom napitaka navedena su u odjeljku 4.5.1. ovog dokumenta (tj. tekućina koja se unosi/konzumira pijenjem). Potrebno je napomenuti da su čaše za napitke koje se upotrebljavaju za držanje tekućina, koje ispunjavaju prethodno navedene zahtjeve i koje se prodaju prazne isto obuhvaćene Direktivom.

([22]) Iako se primjeri napitaka navedeni u uvodnoj izjavi 12. odnose samo na spremnike za napitke i boce za napitke, isti primjeri relevantni su i za definiciju „napitka" u kontekstu čaša za napitke.

4.4.2. *Čepovi i poklopci*

U Direktivi se upućuje na čepove i poklopce kao na zatvarače spremnika za napitke, boca za napitke i čaša za napitke.

Čepovi i poklopci su zatvarači spremnika za napitke koji omogućuju zadržavanje sadržaja u spremniku. Upotrebljavaju se u kombinaciji sa spremnicima za napitke, bocama za napitke i čašama za napitke kako bi se osiguralo da se tekući proizvod koji sadržavaju ne prelije i da se može prevoziti. U Direktivi nije navedena njihova jasna definicija, kao ni u postojećem zakonodavstvu Unije ni u tehničkim normama. Međutim, mogu se definirati s pomoću sljedećih smjernica:

— Čepovi: zatvarači koji se postavljaju na spremnike za napitke ili boce za napitke kako bi se, primjerice, spriječilo curenje sadržane tekućine (čak i nakon što se, na primjer, ukloni poklopac) i kako bi se omogućilo da se prevozi na siguran način. Navojni čep i zglobni čep trenutačno su najuobičajenije vrste čepova. Navojni čepovi mogu imati plosnati vrh, što je najčešća vrsta, ili biti osnova za npr. nastavak za pijenje koji se obično naziva sportskim čepom. Sportski čepovi pak mogu imati sustav gurni-povuci ili mogu biti preklopne vrste, pri čemu su oba osmišljena da ostanu pričvršćena na spremnik za napitke. Ta vrsta čepa obično ima zaštitu od otvaranja.

— Poklopci: plastični ili kompozitni materijal koji uključuje plastične folije zabrtvljene na spremnike za napitke, boce za napitke i čaše za napitke. Mogu se odvojiti ili otkinuti. Kad potrošač ukloni takav poklopac pri prvom otvaranju, on se više ne može vratiti na proizvod. Poklopci se mogu odnositi i na određene čepove koji su većeg promjera ili koji nisu okrugli.

— Poklopci za čaše: zatvarači koji se upotrebljavaju na čašama za napitke i koji osiguravaju zadržavanje tekućine, ali općenito ne omogućuju potpunu zatvorenost. Mogu se vratiti na proizvod nakon što se uklone, pri čemu ne gube svoju funkciju zatvaranja. Neki poklopci mogu imati zaštitu od otvaranja, što se smatra dijelom sustava za zatvaranje.

Tablica 7 sadrži ilustrativne primjere čepova i poklopaca za plastične spremnike za napitke i boce za napitke za jednokratnu uporabu i uz njih se navodi smatra li se da su obuhvaćeni zahtjevom iz članka 6. stavka 1. Direktive da moraju ostati pričvršćeni za spremnike tijekom faze predviđene uporabe proizvoda ili su iz njega isključeni.

Tablica 7

Ilustrativni primjeri različitih vrsta čepova i poklopaca

Vrsta čepova i poklopaca	Uključeni ili isključeni iz područja primjene članka 6. stavka 1. (zahtjev da ostanu pričvršćeni za spremnike)
Čepovi od plastike koji se upotrebljavaju u kombinaciji s plastičnim bocama za napitke za jednokratnu uporabu (ilustracija) i kartonskim ambalažama za napitke (nema ilustracije) 	UKLJUČEN
Sportski čepovi od plastike koji se upotrebljavaju u kombinaciji s plastičnim bocama za napitke za jednokratnu uporabu 	UKLJUČEN

Vrsta čepova i poklopaca	Uključeni ili isključeni iz područja primjene članka 6. stavka 1. (zahtjev da ostanu pričvršćeni za spremnike)
Čepovi od plastike koji se upotrebljavaju u kombinaciji s plastičnim vrećicama za napitke za jednokratnu uporabu 	UKLJUČEN
Preklopni čepovi za plastične spremnike za napitke za jednokratnu uporabu 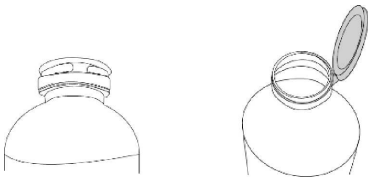	UKLJUČEN
Plastični čep sa zasebnom plastičnom brtvom koji se upotrebljava u kombinaciji s plastičnim spremnikom za napitke za jednokratnu uporabu 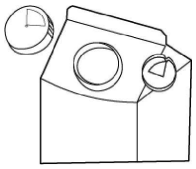	UKLJUČEN
Neslomljivi navojni aluminijski čep s plastičnom brtvom i plastičnom trakom za zaštitu od otvaranja koji se upotrebljavaju u kombinaciji s plastičnim spremnicima za napitke i bocama za napitke za jednokratnu uporabu 	ISKLJUČEN U skladu s člankom 6. stavkom 2. ne smatra se da su metalni čepovi ili poklopci s plastičnim brtvama izrađeni od plastike i stoga oni ne podliježu zahtjevu iz članka 6. stavka 1.
Čepovi s poteznim prstenom koji imaju plastičnu brtvu i plastični prsten i upotrebljavaju se u kombinaciji s plastičnim spremnicima za napitke i bocama za napitke za jednokratnu uporabu 	ISKLJUČEN U skladu s člankom 6. stavkom 2. ne smatra se da su metalni čepovi ili poklopci s plastičnim brtvama izrađeni od plastike i stoga oni ne podliježu zahtjevu iz članka 6. stavka 1.
Poklopac od aluminijske folije pričvršćen na plastični spremnik za napitke za jednokratnu uporabu 	ISKLJUČEN U skladu s člankom 6. stavkom 2. ne smatra se da su metalni čepovi ili poklopci s plastičnim brtvama izrađeni od plastike i stoga oni ne podliježu zahtjevu iz članka 6. stavka 1.

Vrsta čepova i poklopaca	Uključeni ili isključeni iz područja primjene članka 6. stavka 1. (zahtjev da ostanu pričvršćeni za spremnike)
Plastični čep koji se upotrebljava u kombinaciji s poklopcem od aluminijske folije pričvršćenim na plastični spremnik za napitke za jednokratnu uporabu Plastični čep koji se upotrebljava u kombinaciji s poklopcem od aluminijske folije pričvršćenim na plastični spremnik za napitke za jednokratnu uporabu 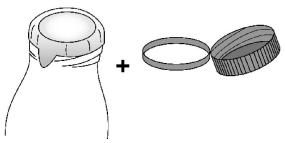	DJELOMIČNO UKLJUČEN Plastični čep podliježe zahtjevima iz članka 6. stavka 1. U skladu s člankom 6. stavkom 2. ne smatra se da su poklopci od aluminijske folije izrađeni od plastike i stoga oni ne podliježu zahtjevu iz članka 6. stavka 1.

4.4.3. *Posebna izuzeća za proizvod*

U dijelu C točki (a), dijelu E odjeljku I. točki 3., dijelu F točki (a) i dijelu G točki 3. Priloga Direktivi stakleni ili metalni spremnici za napitke s čepovima i poklopcima od plastike izričito su izuzeti od zahtjeva Direktive koji se primjenjuju na plastične spremnike za napitke za jednokratnu uporabu.

Spremnici za napitke i boce za napitke koji se upotrebljavaju za hranu za posebne medicinske potrebe, koja je u tekućem obliku, kako je definirana u članku 2. stavku 2. točki (g) Uredbe (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([23]), izuzeti su iz članka 6. u skladu s dijelom C točkom (b) i dijelom F točkom (b) Priloga.

Relevantni su i volumen i veličina proizvoda. Spremnici za napitke i boce za napitke zapremnine veće od tri litre nisu obuhvaćeni područjem primjene Direktive.

Direktivom se ne utvrđuje poseban prag za volumen ili veličinu čaša za napitke. Iako to nije izričito navedeno u Direktivi, iz konteksta opisanog u procjeni učinka ([24]) može se zaključiti da su, kad je riječ o čašama za napitke, konzumacija hrane i pića na licu mjesta i potreba za praktičnijim rješenjima glavni razlozi zbog kojih se predmeti odbacuju u morski okoliš kao otpad. S obzirom na cilj Direktive da se spriječi odbacivanje plastičnih predmeta za jednokratnu uporabu u okoliš kao otpad i činjenicu da su čaše za napitke predmeti koji se najčešće odbacuju kao otpad, primjereno je primijeniti pristup jednak onome koji se primjenjuje na druge spremnike za napitke obuhvaćene Direktivom u pogledu praga od tri litre.

4.4.4. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablicama u nastavku daje se nepotpuni popis primjera koji prikazuju kako se različiti spremnici za napitke, boce za napitke i čaše za napitke mogu procijeniti na temelju prethodno navedenih kriterija i pokazatelja te smatra li se da su uključeni u područje primjene Direktive ili su iz njega isključeni.

([23]) Uredba (EU) br. 609/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o hrani za dojenčad i malu djecu, hrani za posebne medicinske potrebe i zamjeni za cjelodnevnu prehranu pri redukcijskoj dijeti te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 92/52/EEZ, direktiva Komisije 96/8/EZ, 1999/21/EZ, 2006/125/EZ i 2006/141/EZ, Direktive 2009/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 41/2009 i (EZ) br. 953/2009 (SL L 181, 29.6.2013., str. 35.).

([24]) SWD(2018) 254 final, dio 1/3, str. 25.

Tablica 8

Ilustrativni primjeri spremnika za napitke i boca za napitke

Vrste spremnika za napitke i boca za napitke	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode		Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Kapacitet	Spremnik za tekućine	
Vrećice (u potpunosti plastične ili s plastičnim slojem, do tri litre)	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN (spremnik za napitke)
Plastične boce (do tri litre)	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN (boca za napitke)
Plastični spremnik s pojedinačnom porcijom mlijeka ili vrhnja (npr. za kavu ili čaj)	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN (spremnik za napitke)
Kompozitna kartonska ambalaža za napitke (do tri litre)	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN (spremnik za napitke)
Savitljivi plastični spremnik za napitke (do tri litre) u kartonskoj kutiji koja se može ručno razdvojiti	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN (spremnik za napitke)
Plastična boca s vodom zapremnine veće od tri litre	DA	NE	NE	DA	ISKLJUČEN Zapremnina je veća od tri litre.
Ponovno upotrebljive i punjive plastične boce za napitke kad su dizajnirane i stavljene na tržište u tu svrhu i potrošači ih obično doživljavaju i upotrebljavaju kao takve	DA	NE	DA	DA	ISKLJUČEN Ponovno upotrebljiva boca.
Plastični spremnik za napitke u jednom komadu s lijevanim zatvaračem sa sigurnosnim prstenom	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN (spremnik za napitke)

Tablica 9

Ilustrativni primjeri čaše za napitke

Vrsta čaše za napitke	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode	Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Napunjena ili namijenjena za punjenje napitkom	
Čaše za hladne napitke u cijelosti izrađene od plastike (s čepom ili poklopcem ili bez njega)	DA	DA	DA	UKLJUČEN (ČAŠA za NAPITKE)
Prethodno napunjene čaše od papira s plastičnom oblogom ili prevlakom za (obično hladne) napitke (s čepom ili poklopcem ili bez njega)	DA	DA	DA	UKLJUČEN (ČAŠA za NAPITKE)
Čaše za sokove ili alkoholna pića koje se prodaju na malo i na veliko i izrađene su u cijelosti od plastike	DA	DA	DA	UKLJUČEN (ČAŠA za NAPITKE)
Prazne čaše izrađene u cijelosti od plastike i prazne čaše od papira obložene ili prevučene plastikom za vruća ili hladna pića (s čepom ili poklopcem ili bez njega)	DA	DA	DA	UKLJUČEN (ČAŠA za NAPITKE)
Čaše od papira obložene ili prevučene plastikom koje se prodaju na malo i na veliko	DA	DA	DA	UKLJUČEN (ČAŠA za NAPITKE)
Čaše od papira obložene ili prevučene plastikom na biološkoj osnovi ili bioplastikom koje se prodaju na malo i na veliko	DA	DA	DA	UKLJUČEN (ČAŠA za NAPITKE)
Plastične čaše koje se mogu ponovno upotrijebiti i koje se prodaju u okviru sustava za ponovno punjenje	DA	NE	DA	ISKLJUČEN Čaša je ponovno upotrebljiva (u okviru sustava za ponovno punjenje).
Plastična čaša s praškom za instant napitak u koju se prije konzumacije proizvoda mora dodati npr. mlijeko ili voda	DA	DA	DA	UKLJUČEN (ČAŠA za NAPITKE)
Plastična čaša s praškom za instant juhu u koju se prije konzumacije proizvoda mora dodati npr. voda	DA	DA	NE	ISKLJUČEN Čaša je namijenjena za uporabu pri pripremi juhe, koja na temelju Direktive nije napitak.

Vrsta čaše za napitke	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode	Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Napunjena ili namijenjena za punjenje napitkom	
Ponovno upotrebljive čaše za napitke koje se prodaju na malo i na veliko za višekratnu uporabu kad su dizajnirane i stavljene na tržište u tu svrhu i potrošači ih obično doživljavaju i upotrebljavaju kao takve	DA	NE	DA	ISKLJUČEN Čaša je ponovno upotrebljiva.
Ponovno punjive čaše koje se prodaju na malo za višekratnu uporabu	DA	NE	DA	ISKLJUČEN Čaša je ponovno upotrebljiva.

4.5. **Razlikovanje određenih (povezanih) kategorija proizvoda**

U dijelu A točki 2., dijelu E odjeljku I. točki 1. i dijelu G točki 1. Priloga Direktivi spremnici za napitke, tanjuri i vrećice i omoti koji sadržavaju hranu isključuju se iz proizvoda koji se smatraju plastičnim spremnicima za hranu za jednokratnu uporabu za potrebe Direktive. U nekim slučajevima zbog oblika ambalaže može biti nejasno je li proizvod spremnik za hranu ili spremnik za napitke, ili čak neka druga vrsta ambalaže koja je obuhvaćena Direktivom, kao što su vrećice, omoti, čaše za napitke ili tanjuri.

U odjeljcima u nastavku daju se dodatne smjernice za razlikovanje kategorija proizvoda koje su različite, ali povezane.

4.5.1. *Važni elementi za razlikovanje spremnika za hranu od spremnika za napitke*

Za razlikovanje spremnika za hranu od spremnika za napitke, boca za napitke i čaša za napitke potrebno je utvrditi sadržava li posuda prehrambeni proizvod ili napitak. Za razlikovanje hrane (koja se naziva i prehrambenim proizvodom) i napitka moraju se primijeniti sljedeći kriteriji:

— način konzumacije i konzistencija proizvoda koji posuda sadržava ima presudnu ulogu u razlikovanju spremnika za hranu od spremnika za napitke, boca za napitke i čaša za napitke. Kad je riječ o hrani, u uvodnoj izjavi 12. Direktive naveden je nepotpuni popis primjera prehrambenih proizvoda, točnije *wrap*-sendviči, salate, voće, povrće i slastice. Napitak se prodaje i konzumira u tekućem obliku i može se konzumirati pijenjem. Primjeri spremnika za napitke navedeni u uvodnoj izjavi 12. uključuju ambalažu za pivo, vino, vodu, osvježavajuća pića, sokove i nektare, instant napitke i mlijeko,

— jedinica u kojoj se izražava količina prehrambenog proizvoda ili napitka. Napitci se općenito izražavaju u volumenu (npr. mililitri), a hrana u masi (npr. grami). Međutim, u nekim slučajevima količina prehrambenog proizvoda ili napitka nije uvijek istaknuta na posudi, posebno ako se posude pune na mjestu prodaje,

— svojstva dizajna spremnika mogu biti posebna ovisno o sadržaju. Primjerice, oblik spremnika i nužnost pribora za jelo da bi se sadržani prehrambeni proizvod mogao konzumirati ukazuju na to je li proizvod namijenjen za konzumaciju pijenjem ili jedenjem.

Budući da se u uvodnoj izjavi 12. boce za mlijeko navode kao spremnik za napitke, i mlijeko bi se trebalo smatrati napitkom za potrebe Direktive. To je u skladu s općim kriterijima o konzumaciji pijenjem, njegovoj gustoći i viskoznosti (tekućine) i vrsti posude, koji su slični kao i za druge napitke.

Određeni prehrambeni proizvodi kao što su juhe, jogurti (osim ako su tekući) i voćne kaše ne bi se trebali razvrstavati u napitke za potrebe Direktive jer se obično ne konzumiraju pijenjem te se za njihovu konzumacije obično upotrebljava pribor za jelo, što ih razlikuje od napitaka.

Određeni proizvodi u tekućem obliku, čak i ako se mogu piti (npr. ocat, tekući preljevi, umak od soje, sokovi od limuna, jestiva ulja, proizvodi koje je potrebno razrijediti prije konzumacije kao što su energetski napici, voćni sokovi, sirupi ili koncentrati), ne konzumiraju se izravno iz spremnika ili ih je potrebno dodatno razrijediti prije nego što se mogu popiti. Zbog toga se na temelju Direktive ne smatraju napicima jer se ne konzumiraju i ne unose pijenjem.

Tablica u nastavku daje pregled pokazatelja koji služe kao smjernice, kao što je predviđena uporaba i oblik posude, uključujući ilustrativne primjere koji pomažu u razlikovanju spremnika za hranu od spremnika za napitke.

Tablica 10

Ilustrativni primjeri za razlikovanje spremnika za hranu od spremnika za napitke

plastična višeslojna vrećica s voćnom kašom (150 ml)		plastična višeslojna vrećica s voćnim sokom (150 ml)	
plastični spremnik s jogurtom (100 g)		plastični spremnik s tekućim jogurtom (150 ml)	
		kartonska ambalaža za mlijeko (500 ml)	

4.5.2. *Važni elementi za razlikovanje spremnika za hranu od čaša za napitke*

Kad je riječ o čašama za napitke, osim utvrđivanja je li sadržani proizvod hrana ili napitak, potrebno je dati smjernice o čašama koje proizvođači stavljaju na tržište prazne, a trgovci na malo mogu puniti i prehrambenim proizvodima i napicima. Primjer takve vrste čaše nalazi se na slici u nastavku.

Izvorni distributeri ili punitelji čaša obično su upoznati s predviđenom uporabom plastičnih čaša za napitke za jednokratnu uporabu i s time jesu li namijenjene za hranu ili napitke. Ako u vrijeme stavljanja na tržište nije jasno je li proizvod čaša za napitke ili spremnik za hranu, što može biti slučaj s određenim spremnicima koji se prodaju na malo i na veliko, proizvođač se mora pridržavati zahtjeva Direktive u pogledu obiju vrsta proizvoda. Primjerice, proizvod mora biti označen u skladu s člankom 7. da bi se osigurala usklađenost s Direktivom.

Slika 1

Spremnici koji se prodaju na malo i na veliko

4.5.3. *Važni elementi za razlikovanje spremnika za napitke, boca za napitke i čaša za napitke*

U Direktivi ne postoji jasna razlika između spremnika za napitke, boca za napitke (potkategorije spremnika za napitke) i čaša za napitke (koje nisu spremnici za napitke). Međutim, mogu se istaknuti sljedeća općenita svojstva relevantna za tu direktivu.

— u skladu s dijelom C, dijelom E odjeljkom I. točkom 3. i dijelom G točkom 3. Priloga spremnici za napitke su „posude za tekućine zapremine do tri litre, uključujući njihove čepove i poklopce”. U uvodnoj izjavi 12. navedeno je i da se kompozitna ambalaža za napitke smatra spremnikom za napitke, a ne bocom za napitke,

— boce za napitke su spremnici za napitke uskog grla ili otvora i zapremnine do tri litre, uključujući njihove čepove i poklopce, koji se upotrebljavaju za držanje napitaka, isključujući kompozitnu ambalažu za napitke na temelju razlike navedene u Direktivi u odnosu na spremnike za napitke,

— čaše za napitke obično su okrugle posude za piće oblikom često nalik na zdjele, s čepom ili poklopcem ili bez njega, koje se prodaju prazne ili napunjene napitkom ([25]). Kako je objašnjeno i u uvodnoj izjavi 12., za potrebe Direktive čaše za napitke smatraju se kategorijom koja je odvojena od plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu.

Oblik je važan element za razlikovanje triju kategorija proizvoda. U tablici u nastavku navedeni su ilustrativni primjeri spremnika za napitke, boca za napitke i čaša za napitke koji ukazuju na elemente povezane s oblikom koje treba razmotriti pri razvrstavanju tih kategorija proizvoda.

Tablica 11

Ilustrativni primjeri spremnika za napitke, boca za napitke i čaša za napitke

Spremnici za napitke	Boce za napitke (spadaju u spremnike za napitke)	Čaše za napitke (ne spadaju u spremnike za napitke)
posude zapremnine do tri litre, namijenjene za držanje napitaka (uključuju i boce za napitke)	kruti spremnici za napitke uskog grla ili otvora i zapremnine do tri litre, uključujući njihove čepove i poklopce, koji se upotrebljavaju za držanje napitaka	obično okrugle posude za piće oblikom često nalik na zdjele, s čepom ili poklopcem ili bez njega, koje se prodaju prazne ili napunjene napitkom
		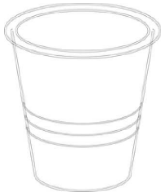

4.5.4. *Važni elementi za razlikovanje spremnika za hranu od vrećica i omota*

Razlikovanje spremnika za hranu od vrećica i omota trebalo bi se temeljiti na krutosti spremnika. Za potrebe Direktive proizvodi koji sadržavaju hranu s krutom ili djelomično krutom ambalažom trebali bi se smatrati spremnicima za hranu, a proizvodi s ambalažom od savitljivog materijala trebali bi se smatrati vrećicama ili omotima.

Savitljiva ambalaža podrazumijeva da se jednostavno savija bez puknuća. Isto se primjenjuje i na neambalažne predmete koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive. Ambalaža određenih prehrambenih proizvoda kombinacija je krutog i savitljivijeg materijala (vidjeti lijevi stupac u tablici 12), npr. sendvič u krutom spremniku s folijom na jednoj strani ili određeno voće ili pripremljena hrana koji se prodaju na papirnatim podloščima prekrivenima plastičnim omotom. U tim bi se slučajevima proizvod trebao razvrstavati u spremnike za hranu zbog prisutnosti krutih materijala u ambalaži.

([25]) Prema rječniku Macmillan.

Tablica 12

Ilustrativni primjeri za razlikovanje plastičnih spremnika za hranu za jednokratnu uporabu od vrećica i omota

Plastični spremnik za hranu za jednokratnu uporabu	Plastične vrećice i omoti za jednokratnu uporabu
Spremnik je u cijelosti ili djelomično izrađen od krutog materijala koji sadržava plastiku.	Spremnik je izrađen od savitljivog materijala koji sadržava plastiku.
	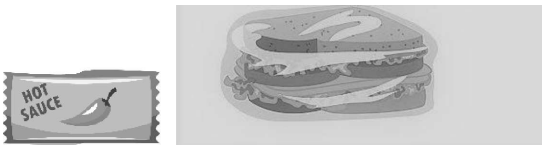

4.5.5. *Važni elementi za razlikovanje tanjura od spremnika za hranu*

U dijelu A točki 2., dijelu E odjeljku I. točki 1. i dijelu G točki 1. Priloga Direktivi spremnici za napitke, tanjuri i vrećice i omoti koji sadržavaju hranu isključuju se iz kategorije proizvoda spremnika za hranu za potrebe Direktive.

Tanjuri su posuđe s kojih se hrana jede ili poslužuje, a spremnici za hranu su posude, kao što su kutije, s poklopcem ili bez njega, koje se upotrebljavaju za držanje hrane.

U tablici u nastavku navedeni su neki ilustrativni primjeri načina kako se plastični spremnik za hranu za jednokratnu uporabu razlikuje od tanjura.

Tablica 13

Ilustrativni primjeri za razlikovanje spremnika za hranu od plastičnih tanjura

Plastični spremnik za hranu za jednokratnu uporabu	Plastični tanjur za jednokratnu uporabu
Pokazatelji koji upućuju na to da je posuda spremnik za hranu: — posude kao što su kutije koje se prodaju s poklopcem ili bez njega — može sadržavati hranu — može olakšati prijevoz hrane — posude koje se obično prodaju s tiskanim podacima o sadržaju, sastojcima i često težini proizvoda. 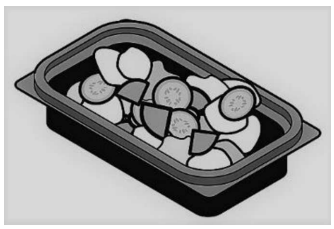	Pokazatelji koji upućuju na to da je posuda tanjur: — posuđe koje se prodaje bez poklopca, neovisno o tome je li prekriveno npr. folijom ili filmom, na mjestu prodaje — upotrebljava se za posluživanje hrane ili za jedenje hrane, ali prisutnost hrane nije nužna u trenutku prodaje — iako su uglavnom plosnati, obično imaju blago nakošene ili izdignute rubove kako bi se spriječilo ispadanje ili izlijevanje hrane s tanjura — obično nisu prisutni tiskani podaci koji uključuju sadržaj, sastojke ili težinu.

4.6. **Lagane plastične vrećice za nošenje**

4.6.1. *Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive*

U tablici u nastavku naveden je pregled relevantnih opisa laganih plastičnih vrećica za nošenje iz Direktive.

Tablica 14

Opisi laganih plastičnih vrećica za nošenje iz Direktive

Dio E odjeljak I. točka 5. i dio G točka 8. Priloga: „Lagane plastične vrećice za nošenje kako su definirane u članku 3. točki 1.c Direktive 94/62/EZ.”
Lagane plastične vrećice za nošenje definirane su u članku 3. točki 1.c Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu: „‚lagane plastične vrećice za nošenje' znači plastične vrećice za nošenje s debljinom stijenke manjom od 50 mikrona.”
Osim toga, vrlo lagane plastične vrećice za nošenje definirane su u članku 3. točki 1.d Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu kako slijedi: „‚vrlo lagane plastične vrećice za nošenje' znači plastične vrećice za nošenje s debljinom stijenke manjom od 15 mikrona koje su potrebne zbog higijenskih razloga ili koje služe kao primarna ambalaža za rasutu hranu kada to pomaže spriječiti bacanje hrane.”
Opći pojam „plastične vrećice za nošenje” definiran je u članku 3. točki 1.b Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu: „‚plastične vrećice za nošenje' znači vrećice za nošenje s ručkom ili bez ručke, izrađene od plastike koje se daju potrošačima na prodajnom mjestu robe ili proizvodâ.”

Posebni kriteriji za lagane vrećice za nošenje za jednokratnu uporabu navedeni u Prilogu Direktivi mogu se objasniti na temelju sljedećih pokazatelja:

— svojstva dizajna proizvoda: u skladu s člankom 3. točkom 1.c Direktive 94/62/EZ, debljina stijenke manja od 50 mikrona upućuje na to da te vrećice nisu namjenski dizajnirane, osmišljene i stavljene na tržište da bi se ponovno upotrijebile. Taj kriterij na pravi način odražava cilj Direktive da se spriječi nastanak (morskog) otpada. Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 4. Direktive (EU) 2015/720 ([26]), takve vrećice rjeđe se ponovno upotrebljavaju od debljih plastičnih vrećica za nošenje, brže postaju otpad te se njima, zbog njihove male mase, češće onečišćuje okoliš smećem,

— mjesto prodaje ili distribucije: odnosi se na mjesto prodaje na kojem se proizvod daje ili dijeli potrošaču (kako je opisano u članku 3. točki 1.b Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu).

Direktivom su obuhvaćene sve lagane plastične vrećice za nošenje. To uključuje vrlo lagane plastične vrećice za nošenje (čija je debljina stijenke manja od 15 mikrona) koje mogu biti isključene iz određenih zahtjeva Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu.

4.6.2. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablici 15 daju se ilustrativni primjeri koji prikazuju jesu li određene vrste plastičnih vrećica za nošenje uključene u područje primjene Direktive ili su iz njega isključene.

([26]) Direktiva (EU) 2015/720 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o izmjeni Direktive 94/62/EZ u pogledu smanjenja potrošnje laganih plastičnih vrećica za nošenje (SL L 115, 6.5.2015., str. 11.).

Tablica 15

Ilustrativni primjeri različitih vrsta plastičnih vrećica za nošenje

Vrsta plastične vrećice za nošenje	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode	Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Lagana plastična vrećica za nošenje	
Lagana plastična vrećica za nošenje koja se potrošaču daje na mjestu prodaje (debljina stijenke manja od 50 mikrona)	DA	DA	DA	Uključen
Vrlo lagana plastična vrećica za nošenje koja se potrošaču daje na mjestu prodaje (debljina stijenke manja od 15 mikrona)	DA	DA	DA	Uključen
Deblja plastična vrećica za nošenje (debljina stijenke veća od 50 mikrona)	DA	NE	NE	ISKLJUČEN Nije „lagana vrećica za nošenje”, stoga nije obuhvaćena područjem primjene Direktive.
Vrećice za prikupljanje otpada izrađene od plastike	DA	DA	NE	ISKLJUČEN Nije „vrećica za nošenje”, stoga nije obuhvaćena područjem primjene Direktive.

4.7. **Štapići za uši**

4.7.1. *Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive*

Plastični štapići za uši za jednokratnu uporabu navedeni su u dijelu B točki 1. Priloga kao „štapići za uši, osim ako su obuhvaćeni područjem primjene Direktive Vijeća 90/385/EEZ ili Direktive Vijeća 93/42/EEZ”. U Direktivi se ne navodi definicija proizvoda za štapiće za uši.

Štapić za uši obično se odnosi na kratak štapić koji na jednom ili oba kraja ima malu količinu pamuka (ili jastučić) i često se upotrebljava za osobnu higijenu, posebno za čišćenje ušiju ili nanošenje šminke ([27]). Kad se stavljaju na tržište, ti su predmeti uglavnom obuhvaćeni sljedećom oznakom jedinstvenog rječnika javne nabave (CPV): Blazinice od vate (33711410-4).

Sljedeća svojstva dizajna proizvoda mogu pomoći u definiciji štapića za uši za jednokratnu uporabu za potrebe Direktive:

— debljina štapića: štapići za uši namijenjeni za uporabu u nemedicinske svrhe ili da ih pojedinci upotrebljavaju kod kuće obično se odlikuju kratkom, tankom, neizdržljivom drškom,

— jastučići koji se ne mogu očistiti: ljepilo kojim se pamučni jastučići za jednokratnu uporabu pričvršćuju na krajeve štapića kako bi se onemogućilo da se tijekom uporabe odvoje od štapića. Štapići za čišćenje ušiju koji se mogu oprati ili očistiti stoga zbog svoje mogućnosti ponovne uporabe nisu obuhvaćeni područjem primjene Direktive.

([27]) Rječnik Cambridge. Preuzeto s: https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/cotton-bud?q=cotton+buds.

4.7.2. *Posebna izuzeća za proizvod*

U skladu s dijelom B točkom 1. Priloga Direktivi o plastici za jednokratnu uporabu štapići za uši koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive Vijeća 90/385/EEZ ili Direktive Vijeća 93/42/EEZ kao medicinski proizvodi nisu obuhvaćeni područjem primjene Direktive ([28]). Definicija medicinskih proizvoda iz Direktive Vijeća 90/385/EEZ i Direktive Vijeća 93/42/EEZ uključuje predmete koji se posebno upotrebljavaju za ublažavanje ili otklanjanje tjelesnog oštećenja ili nedostatka. Ako se štapići za uši smatraju medicinskim proizvodima, proizvođač ih mora namijeniti za uporabu na ljudima u svrhu dijagnosticiranja, sprečavanja, praćenja, liječenja ili ublažavanja bolesti ili dijagnosticiranja, praćenja, liječenja, ublažavanja ili otklanjanja tjelesnog oštećenja ili nedostatka i moraju nositi CE oznaku na temelju Direktive 93/42/EZ na isti način kao i na temelju Uredbe (EU) 2017/745.

U Smjernicama EU-a o primjeni Direktive Vijeća 93/42/EEZ o medicinskim proizvodima daju se upute za razvrstavanje medicinskih proizvoda za potrebe procjene učinka. Smatra se da je primjer „(š)tapića za uzorkovanje eksudata", koji je naveden ([29]) u tim smjernicama, povezan s, primjerice, „medicinskim štapićima" ([30]).

Štapići za uši namijenjeni za medicinsku uporabu isto su tako dizajnirani za jednokratnu uporabu. Međutim, obično su dizajnirani kako bi posebno olakšali primjenu tehnika za održavanje sterilnosti i općenito govoreći:

— jasno su označeni za medicinsku uporabu (npr. „medicinski štapići"),

— često se prodaju kao sterilni,

— odlikuje ih duža, izdržljivija drška,

— imaju jastučić na jednom kraju,

— prodaju se ili dijele izravno zdravstvenim stručnjacima profesionalnim kanalima (npr. između poduzeća), npr. štapići koji se daju ili upotrebljavaju za forenzičke, medicinske i znanstvene potrebe, među ostalim: za prikupljanje uzoraka ili primjeraka na ljudima ili površinama, za potrebe kliničke mikrobiologije, citologije i ispitivanja DNK-a.

4.7.3. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablici u nastavku navedeni su ilustrativni primjeri koji prikazuju jesu li određene vrste štapića za uši uključene u područje primjene Direktive ili su iz njega isključene.

([28]) Nakon 3. srpnja 2021., što je rok za prenošenje većine zahtjeva Direktive (EU) 2019/904, direktive 90/385/EEZ i 93/42/EEZ više se neće primjenjivati. Od 26. svibnja 2021. stavljanje medicinskih proizvoda na tržište uređuje se Uredbom (EU) 2017/745 o medicinskim proizvodima.

([29]) MEDDEV 2.4/1 rev.9. str. 31.: primjeri navedeni za „Pravilo 6. – Kirurški invazivni proizvodi namijenjeni za prolaznu uporabu (< 60 minuta)".

([30]) Pirro V, Jarmusch AK, Vincenti M, Cooks RG. *Direct drug analysis from oral fluid using medical swab touch spray mass spectrometry* (Izravna analiza lijekova iz oralne tekućine s pomoću medicinskih štapića za masenu spektrometriju sprejem). Analytica Chimica Acta. Veljača 2015.; 861:47-54. DOI: 10.1016/j.aca.2015.01.008. http://europepmc.org/article/PMC/4513665. Pirro *et al* (2015.) tvrde da se: „Medicinski štapići uvelike upotrebljavaju u kliničkoj mikrobiologiji, citologiji i ispitivanju DNK-a za uzorkovanje tjelesnih otvora i površina. Njihov dizajn razlikuje se ovisno o primjeni, pri čemu se odgovarajući oblik i materijali odabiru za svaku vrstu primjene. Vrh štapića obično je izrađen od pamuka, rajona ili poliestera te je četkastog, zaobljenog, četvrtastog ili miješanog oblika. Drška može biti izrađena od plastike, drva, zamotanog papira ili metalne žice."

Tablica 16

Ilustrativni primjeri različitih vrsta štapića za uši

Vrsta štapića za uši	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode			Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Neizdržljiva drška	Jastučići koji se ne mogu očistiti	Nije medicinski proizvod	
Štapić za uši s plastičnom drškom i jastučićem na oba kraja	DA	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Štapić za uši s drškom koja nije od plastike	NE	DA	DA	DA	DA	ISKLJUČEN: proizvod ne sadržava plastiku.
Štapić za prikupljanje uzoraka s plastičnom drškom i jastučićem na jednom kraju	DA	DA	DA	DA	NE	ISKLJUČEN: proizvod je namijenjen za medicinsku uporabu.
Plastični, ponovno upotrebljiv štapić za čišćenje ušiju	DA	NE	NE	NE	DA	ISKLJUČEN: proizvod je namijenjen za višekratnu uporabu.

4.8. **Baloni i štapići za balone**

4.8.1. *Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive*

Baloni su navedeni u člancima 8. i 10., a štapići za balone podliježu članku 5. Direktive, ali nisu definirani u Direktivi.

U tablici u nastavku naveden je pregled relevantnih opisa balona i štapića za balone iz Direktive.

Tablica 17

Opisi balona i štapića za balone iz Direktive

Baloni:
— dio E odjeljak II. točka 2. i dio G točka 7. Priloga: „Baloni, osim balona za industrijske ili druge profesionalne namjene i uporabe, koji se ne dijele potrošačima.”

Štapići za balone:
— dio B točka 6. Priloga: „Štapići namijenjeni pričvršćivanju na balone i njihovu pridržavanju, osim balona za industrijske ili druge profesionalne namjene i uporabe koji se ne dijele potrošačima, uključujući mehanizme takvih štapića.”

Sljedeća opća svojstva mogu se istaknuti da bi se utvrdilo jesu li baloni uključeni u područje primjene Direktive:

— balon obično znači neporozna vreća od laganog materijala koja je namijenjena za napuhivanje zrakom ili plinom. Kad se stavljaju na tržište, ti su predmeti uglavnom obuhvaćeni sljedećim CPV oznakama: Baloni igračke i lopte (37525000-4),

— štapići za balone: u skladu s dijelom B točkom 6. Priloga Direktivi, štapići namijenjeni pričvršćivanju na balone i njihovu pridržavanju.

Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 11., lateks se ne smatra prirodnim polimerom koji nije kemijski promijenjen, stoga su baloni od lateksa obuhvaćeni Direktivom jer bi se definicijom plastike „trebalo (...) obuhvatiti predmete od gume na osnovi polimera”.

Sljedeća svojstva dizajna proizvoda mogu pomoći u definiciji balona i štapića za balone za jednokratnu uporabu za potrebe Direktive:

— brtve, ventili i mehanizmi za zatvaranje: nedostatak ventila ili brtve koji omogućuju višekratno napuhivanje i ispuhivanje. Kad je riječ o balonima kod kojih se ispuštanje zraka sprečava pomoću čvora, uzice ili trake, njihova se kvaliteta smanjuje uzastopnim vezivanjem i razvezivanjem čvora. Stoga se smatra da su takvi baloni namijenjeni za jednokratnu uporabu. Smatra se da su baloni koji su dizajnirani za napuhivanje i ispuhivanje s pomoću ventila koji se ponovno mogu zatvoriti, bez gubitka kvalitete ili funkcionalnosti između uporaba, namijenjeni za višekratnu uporabu,

— ponovno punjivi: smatra se da su baloni kupljeni prethodno napunjeni zrakom ili helijem namijenjeni za jednokratnu uporabu jer ih potrošač ne može ponovno napuniti. Smatra se da su i samopunjivi baloni (s ugrađenim mehanizmom za punjenje) namijenjeni za jednokratnu uporabu.

4.8.2. *Posebna izuzeća za proizvod*

U skladu s dijelom E odjeljkom II. točkom 2. i dijelom G točkom 7. Priloga baloni za industrijske ili druge profesionalne namjene i uporabe koji se ne dijele potrošačima trebali bi biti isključeni iz relevantnih odredaba Direktive.

Slično tome, u dijelu B točki 6. Priloga štapići namijenjeni pričvršćivanju na balone i pridržavanju balona za industrijske ili druge profesionalne namjene i uporabe koji se ne dijele potrošačima, uključujući mehanizme takvih štapića, isključuju se iz područja primjene Direktive.

Mjesto kupnje, distribucijski kanal i vrsta krajnjih korisnika važni su elementi pri utvrđivanju toga jesu li baloni namijenjeni za uporabu u domaćinstvu ili za profesionalnu primjenu.

Sljedeći bi se baloni trebali smatrati namijenjenima za industrijsku ili profesionalnu uporabu:

— baloni koji se prodaju industrijskim ili profesionalnim kanalima, npr. među poduzećima, i štapići namijenjeni za pričvršćivanje na te balone i njihovo pridržavanje,

— baloni za industrijske ili profesionalne namjene ili uporabe, npr. istraživanje, meteorološki baloni, industrija, profesionalno uređivanje prostora, koji se ne dijele potrošačima i štapići namijenjeni za pričvršćivanje na te balone i njihovo pridržavanje.

Međutim, smatra se da su baloni i štapići za balone koji se prodaju kanalima između poduzeća i potrošača ili koji se dijele privatnim potrošačima, npr. baloni i štapići za balone koje pojedinačni potrošač može kupiti u trgovini ili koji se potrošačima dijele na privatnim događanjima, nisu namijenjeni za profesionalnu ili industrijsku primjenu ili uporabu, već za uporabu u domaćinstvu. Stoga bi ti proizvodi trebali biti uključeni u područje primjene Direktive. Isto tako, ako u vrijeme stavljanja balona i štapića za balone na tržište nije jasno jesu li namijenjeni za industrijsku primjenu ili uporabu u domaćinstvu, ti bi baloni i štapići za balone trebali biti uključeni u područje primjene Direktive da bi se spriječilo zaobilaženje Direktive.

4.8.3. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablici u nastavku navedeni su ilustrativni primjeri koji prikazuju jesu li određene vrste balona i štapića za balone uključene u područje primjene Direktive ili su iz njega isključene.

Tablica 18

Ilustrativni primjeri različitih balona i štapića za balone

Vrste balona i štapića za balone	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode	Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Namijenjen za uporabu u domaćinstvu	
Balon od lateksa za jednokratnu uporabu za primjenu u domaćinstvu	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Balon od poliestera ili folije za jednokratnu uporabu za primjenu u domaćinstvu	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Plastični štapići za balone za jednokratnu uporabu za primjenu u domaćinstvu	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Ponovno upotrebljive, plastične igračke na napuhavanje i „okviri za autoportrete”, uključujući ventile koji se mogu ponovno zatvoriti	DA	NE	DA	ISKLJUČEN: proizvod je namijenjen za višekratnu uporabu
Ponovno upotrebljivi plastični držači za balone	DA	NE	NE	ISKLJUČEN: proizvod je namijenjen za višekratnu uporabu
Baloni za industrijske namjene i uporabe, npr. baloni uzgonjeni vrućim zrakom, meteorološki baloni	DA	NE	NE	ISKLJUČEN: proizvod je namijenjen za profesionalnu ili industrijsku primjenu

4.9. **Higijenski ulošci, tamponi i aplikatori za tampone**

4.9.1. *Opisi proizvoda i kriteriji iz Direktive*

U Direktivi nisu navedene definicije higijenskih uložaka, tampona i aplikatora za tampone uključenih u područje primjene Direktive. Sljedeća opća svojstva mogu se istaknuti kako bi se utvrdilo jesu li higijenski ulošci, tamponi i aplikatori za tampone uključeni u područje primjene Direktive:

— higijenski ulošci za jednokratnu uporabu su higijenski proizvodi koji se upotrebljavaju za upijanje i zadržavanje tekućine te su općenito namijenjeni odlaganju nakon jednokratne uporabe,

— higijenski ulošci za jednokratnu uporabu često se sastoje od više slojeva materijala, uključujući upijajući osnovni sloj, koji se uglavnom izrađuje od celuloznih i sintetičkih vlakana i upija tekućine. Za potrebe Direktive higijenski ulošci ne odnose se samo na uloške i pelene već i na dnevne uloške jer su ti proizvodi potkategorija higijenskih uložaka ([31]) i kao takvi ispunjavaju kriterije plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu. Oba proizvoda sastoje se od sličnih materijala i često završavaju u morskom okolišu kao otpad ako se ne odlažu na odgovarajući način, tj. ako se nakon uporabe bacaju u nužnik jer tako mogu ući u morski okoliš putem sustava za obradu otpadnih voda.

([31]) Vidjeti EDANA na stranici https://www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/absorbent-hygiene-products/feminine-care, preuzeto 9. ožujka 2021.

Plastični tamponi za jednokratnu uporabu obično se sastoje od tri sloja, uključujući upijajući osnovni sloj, koji se uglavnom izrađuje od viskoznih, pamučnih ili poliesterskih vlakana ili kombinacije tih vlakana ([32]). Tamponi mogu biti u aplikatoru za tampone, koji su inače izrađeni od premazanog papira (pokrivenog tankom plastičnom folijom) ili tvrde plastike. Iako postoje određene kategorije tampona koji su izrađeni od pamuka, mnogi sadržavaju plastičnu mrežicu. To je tanak sloj netkane ili perforirane plastične folije koja služi za smanjenje gubitka vlakana i olakšavanje umetanja i uklanjanja tampona. U odjeljku 2.1. daju se smjernice za utvrđivanje toga ispunjavaju li predmetna vlakna kriterij za izuzeće prirodnih polimera koji nisu kemijski promijenjeni.

Svojstva dizajna higijenskih uložaka, tampona i aplikatora za tampone namijenjenih za jednokratnu uporabu uključuju nemogućnost višekratnog pranja ili ponovne uporabe jer se postupkom pranja narušava struktura i funkcija tih proizvoda.

4.9.2. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablici u nastavku navedeni su primjeri koji prikazuju jesu li određene vrste higijenskih uložaka, tampona i aplikatora za tampone uključene u područje primjene Direktive ili su iz njega isključene.

Tablica 19

Ilustrativni primjeri različitih higijenskih uložaka, tampona i aplikatora za tampone

Vrsta higijenskih uložaka, tampona i aplikatora za tampone	Opći kriteriji		Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	
Higijenski ulošci, tamponi i aplikatori za tampone koji sadržavaju plastiku uključuju sve kategorije higijenskih uložaka, neovisno o obliku, veličini, debljini i razini upijanja, koji sadržavaju plastiku i namijenjeni su za odlaganje nakon uporabe	DA	DA	UKLJUČEN
Higijenski ulošci (uključujući dnevne uloške) ili tamponi koji ne sadržavaju plastiku	NE	DA	ISKLJUČEN: proizvod ne sadržava plastiku
Ponovno upotrebljivi (perivi) proizvodi za menstrualnu higijenu, kao što su perivi platneni ulošci, ponovno upotrebljive menstrualne čašice (alternativa tamponima), menstrualno donje rublje (perive gaćice s ugrađenim upijajućim uloškom)	NE: perivi ulošci koji ne sadržavaju plastiku DA: ponovno upotrebljivi tamponi, aplikatori za tampone i ulošci mogu sadržavati plastiku (npr. gumb za perive platnene uloške)	NE	ISKLJUČEN: proizvodi nisu za jednokratnu uporabu

([32]) EDANA (prosinac, 2019.). Komponente upijajućih higijenskih proizvoda: ulošci/dnevni ulošci. Preuzeto s: https://www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/absorbent-hygiene-products/feminine-care.

4.10. **Vlažne maramice**

4.10.1. *Opis proizvoda, kriteriji i izuzeća iz Direktive*

U tablici 20 daje se pregled relevantnih opisa vlažnih maramica za jednokratnu uporabu iz Direktive.

Tablica 20

Opis vlažnih maramica iz Direktive

Dio D točka 2., dio E odjeljak II. točka 1. i dio G točka 6. Priloga: „vlažne maramice, tj. prethodno ovlažene maramice za osobnu njegu i uporabu u domaćinstvu.”
Uvodna izjava 12.: „Vlažne maramice za osobnu njegu i uporabu u domaćinstvu također bi trebale biti unutar područja primjene ove Direktive, dok bi vlažne maramice za industrijsku primjenu trebale biti isključene.”

Vlažne maramice koje su izrađene od neprirodnih polimera ili prirodnih polimera koji su kemijski promijenjeni, kao što su poliester i polihidroksialkanoati (PHA), obuhvaćene su područjem primjene Direktive. Vlažne maramice koje su u cijelosti izrađene od prirodnih polimera koji nisu kemijski promijenjeni, kao što su viskoza i liocel, nisu obuhvaćene područjem primjene Direktive.

Direktivom se predviđaju sljedeći glavni kriteriji za određene proizvode kojima se utvrđuje jesu li vlažne maramice za jednokratnu uporabu uključene u njezino područje primjene: prethodno ovlažene maramice za osobnu njegu i uporabu u domaćinstvu.

S obzirom na prethodno navedeno, vlažna maramica u kontekstu Direktive može se smatrati malim prethodno ovlaženim komadom materijala koji sadržava plastiku i koji je osmišljen, dizajniran i stavljen na tržište za jednokratnu uporabu i za osobnu njegu, npr. osobnu higijenu, ili za uporabu u domaćinstvu, npr. za potrebe čišćenja domaćinstva. Prethodno ovlažene maramice obično sadržavaju impregnacijsku tekućinu koja se u njih dodaje prije stavljanja na tržište.

Vlažne maramice za osobnu njegu namijenjene su za uporabu u higijenske svrhe. To uključuje čišćenje i njegu kože odraslih osoba i dojenčadi, npr. vlažne maramice za dojenčad, maramice za uklanjanje kozmetičkih proizvoda/šminke, maramice za intimnu njegu itd.

Vlažne maramice za uporabu u domaćinstvu namijenjene su za uporabu u prostorima domaćinstva. To uključuje vlažne maramice koje se upotrebljavaju za potrebe čišćenja domaćinstva, npr. maramice za čišćenje kuhinjskih i kupaoničkih površina, vlažne maramice za čišćenje osobnih automobila, maramice za čišćenje naočala itd.

Nadalje, ti se proizvodi na tržištu obično prodaju u ambalaži koja sadržava više vlažnih maramica za jednokratnu uporabu.

Iako se to izričito ne navodi u Direktivi, vlažne maramice koje su osmišljene, dizajnirane i stavljene na tržište za profesionalnu uporabu, kao što su maramice za medicinsku ili zdravstvenu uporabu, ne bi ispunjavale uvjete za osobnu njegu ili za uporabu u domaćinstvu. Stoga ti proizvodi nisu uključeni u područje primjene Direktive.

Mjesto kupnje, distribucijski kanal i vrsta krajnjih korisnika važni su elementi koje treba razmotriti da bi se utvrdilo jesu li određene vlažne maramice namijenjene za uporabu u domaćinstvu ili za profesionalnu primjenu. Primjerice, smatra se da su vlažne maramice koje se prodaju profesionalnim distribucijskim kanalima, npr. kanalima među poduzećima, i koje upotrebljavaju zdravstveni stručnjaci namijenjene za profesionalnu uporabu, stoga ne bi bile uključene u područje primjene Direktive. Međutim, smatra se da vlažne maramice koje se prodaju kanalima između poduzeća i korisnika i koje se dijele neprofesionalnim potrošačima, npr. vlažne maramice koje pojedinačni potrošač može kupiti u ljekarni i upotrebljavati kod kuće, nisu namijenjene za profesionalnu uporabu. Stoga su ti proizvodi uključeni u područje primjene Direktive.

U sljedećoj tablici naveden je nepotpuni popis kategorija vlažnih maramica koje su uključene u područje primjene Direktive ([33]) ili su iz njega isključene:

Tablica 21

Primjeri kategorija vlažnih maramica

Kategorija proizvoda: vlažne maramice	
Obuhvaćeno Direktivom	Osobna njega
	— maramice za dojenčad — maramice za čišćenje kože (uključujući ruke i tijelo) — dezinfekcijske maramice za ruke, među ostalim i ako se potrošačima daju u avionu, zračnoj luci, vlaku ili na drugom mjestu — maramice za lice/kozmetičke maramice (npr. maske za njegu lica ili maske za lice u maramici, maramice za čišćenje lica/uklanjanje šminke) — maramice za intimnu njegu — toaletne maramice
	Vlažne maramice za uporabu u domaćinstvu
	— maramice za čišćenje domaćinstva koje se upotrebljavaju za uklanjanje mrlja i čišćenje površina kao što su podovi, kupaonice, kuhinje, namještaj, prozori, televizor i zasloni računala itd. — dezinfekcijske maramice namijenjene za uporabu u domaćinstvu, među ostalim ako se potrošačima daju u avionu, zračnoj luci, vlaku ili na drugom mjestu — maramice za čišćenje naočala — maramice za čišćenje automobila namijenjene za uporabu u domaćinstvu — maramice za kućne ljubimce namijenjene za uporabu u domaćinstvu
Nije obuhvaćeno Direktivom	Vlažne maramice za industrijsku primjenu
	— maramice za automobilsku industriju (maramice za pripremu i poliranje površine i upijajuće maramice za ulje i kemikalije) namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu — maramice za industrijsku elektroničku i računalnu industriju (maramice za uklanjanje prašine i fino čišćenje) namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu — maramice za prehrambenu industriju (upijajuće maramice za čišćenje ruku, čišćenje strojeva, održavanje) namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu — maramice za domarske usluge (poliranje, čišćenje i održavanje opreme, vlažno čišćenje podova, uklanjanje prašine) namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu — maramice za proizvodnju, inženjerstvo i održavanje (upijajuće maramice za čišćenje ruku, čišćenje strojeva, održavanje) namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu — maramice za optičku industriju (maramice za poliranje i uklanjanje prašine) namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu — maramice za tiskarsku industriju (upijajuće maramice za čišćenje ruku, čišćenje strojeva, održavanje) namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu — maramice za prometnu industriju (maramice za čišćenje i održavanje vozila i čišćenje prozora) namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu
	Profesionalna namjena
	— maramice za medicinske/zdravstvene primjene kao što su dezinfekcijske maramice za bolnice kojima se čiste i dezinficiraju površine i namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu — maramice za medicinsku ili zdravstvenu namjenu kao što su maramice za njegu pacijenata za higijenske potrebe i namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu

Vlažne maramice za koje nije jasno jesu li namijenjene za industrijsku ili profesionalnu primjenu ili za uporabu u domaćinstvu uključene su u područje primjene Direktive da bi se spriječilo zaobilaženje Direktive.

4.10.2. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablici 22 daju se smjernice za tumačenje općih i posebnih kriterija za vlažne maramice i primjeri određenih vrsta vlažnih maramica koji prikazuju jesu li uključene u područje primjene Direktive ili su iz njega isključene.

([33]) EDANA (nema podataka). Maramice za industrijsku primjenu. Preuzeto s: www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/wipes/industrial-wipes.

Tablica 22

Primjeri različitih vrsta vlažnih maramica

Vrsta vlažnih maramica	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode		Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Prethodno ovlažene	Za osobnu njegu ili za uporabu u domaćinstvu	
Vlažne maramice koje sadržavaju plastiku	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Vlažne maramice od viskoze ili liocela (regenerirana celuloza) koje ne sadržavaju poliester ili drugu plastiku	NE	DA	DA	DA	ISKLJUČEN: proizvod nije u cijelosti ni djelomično izrađen od plastike
Prethodno ovlažene maramice (označeno na ambalaži proizvoda, primjerice, na sljedeći način: „prethodno ovlažene maramice” ili „prethodno ovlažene”)	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Suhe maramice (npr. nisu prethodno ovlažene prije stavljanja na tržište; označeno na ambalaži proizvoda, primjerice, na sljedeći način: „suhe maramice za čišćenje kože”)	DA	DA	NE	DA	ISKLJUČEN: proizvod nije „prethodno ovlažen”
Vlažne maramice za osobnu njegu (označeno na ambalaži proizvoda, primjerice, na sljedeći način: „vlažne maramice za uklanjanje šminke” ili „maramice za dojenčad”)	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Vlažne maramice za uporabu u domaćinstvu (označeno na ambalaži proizvoda, primjerice, na sljedeći način: „višenamjenske maramice za čišćenje domaćinstva”)	DA	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Vlažne maramice za industrijsku primjenu (npr. vlažne maramice koje se upotrebljavaju u industriji za čišćenje strojeva)	DA	DA	DA	NE	ISKLJUČEN: smatra se da je proizvod vlažna maramica za industrijsku primjenu
Vlažne maramice za profesionalnu namjenu (npr. maramice za medicinsku ili zdravstvenu uporabu koje se prodaju profesionalnim distribucijskim kanalima među poduzećima i koje su namijenjene za to da ih upotrebljavaju zdravstveni stručnjaci)	DA	DA	DA	NE	ISKLJUČEN: proizvod nije namijenjen za uporabu u domaćinstvu

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4813/oj

4.11. **Duhanski proizvodi s filtrom te filtri koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima**

4.11.1. *Opis proizvoda i kriteriji iz Direktive*

U tablici u nastavku naveden je pregled relevantnih opisa u skladu s Direktivom koji se odnose na duhanske proizvode s filtrom i filtre koji se upotrebljavaju u kombinaciji s duhanskim proizvodima.

Tablica 23

Opisi duhanskih proizvoda s filtrom i filtara iz Direktive

Članak 3. točka 18. upućuje na duhanske proizvode kako su definirani člankom 2. točkom 4. Direktive 2014/40/EU.
U dijelu D točki 3., dijelu E odjeljku III. i dijelu G točki 5. Priloga duhanski proizvodi opisani su kao „duhanski proizvodi s filtrom te filtri koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima”.
U članku 2. točki 4. Direktive 2014/40/EU „duhanski proizvodi” opisani su kako slijedi:
„‚duhanski proizvodi’ znači proizvodi koji se mogu konzumirati, a koji se sastoje, čak i samo djelomično, od duhana koji jest ili nije genetički modificiran.”

Smatra se da su duhanski proizvodi s filtrom ili filtri koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima i koji sadržavaju celulozni acetat kemijski promijenjeni prirodni polimer te su stoga, pod uvjetom da ispunjavaju druge relevantne uvjete za takve proizvode, obuhvaćeni područjem primjene Direktive.

Sljedeći kriteriji glavni su posebni kriteriji za određene proizvode kojima se utvrđuje je li duhanski proizvod s filtrom ili filtar koji se stavlja na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodom obuhvaćen područjem primjene proizvoda na temelju Direktive:

— proizvod je duhanski proizvod (kako je definiran u članku 2. točki 4. Direktive 2014/40/EU) i proizvod sadržava filtar: npr. cigareta ili cigara,

— proizvod je zasebni filtar za uporabu s duhanskim proizvodima: npr. usnik ili minifiltar.

4.11.2. *Pregled proizvoda i popis ilustrativnih primjera*

U tablici 24 navedeni su ilustrativni primjeri koji prikazuju jesu li određene vrste duhanskih proizvoda s filtrom ili vrste filtra koji se stavljaju na tržište za uporabu s duhanskim proizvodima uključene u područje primjene Direktive ili su iz njega isključene.

Tablica 24

Primjeri različitih vrsta duhanskih proizvoda s filtrom te filtra koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima

Vrsta duhanskog proizvoda ili filtra	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode	Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Duhanski proizvodi s filtrom ili filtri koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima	
Cigareta ili cigara s filtrom koji sadržava plastiku	DA	DA	DA	UKLJUČEN
Zasebni filtri za jednokratnu uporabu koji sadržavaju plastiku	DA	DA	DA	UKLJUČEN

Vrsta duhanskog proizvoda ili filtra	Opći kriteriji		Posebni kriteriji za određene proizvode	Proizvod uključen u područje primjene Direktive ili isključen iz njega (jesu li ispunjeni svi opći kriteriji i posebni kriteriji za proizvod?)
	Plastika	Za jednokratnu uporabu	Duhanski proizvodi s filtrom ili filtri koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima	
Elektronička cigareta ili proizvodi za e-pušenje, uključujući filtre od plastike ili koji nisu od plastike	DA	NE	NE	ISKLJUČEN: proizvod je namijenjen za višekratnu uporabu; proizvod ne sadržava duhan
Elektronički uređaji koji se upotrebljavaju s proizvodima koji zagrijavaju duhan, uključujući filtre za jednokratnu uporabu koji sadržavaju plastiku	DA	DA (filtar)	DA	UKLJUČEN: iako je elektronički uređaj namijenjen za višekratnu uporabu, duhan i filtri namijenjeni su za jednokratnu uporabu
Duhan u rinfuzi, npr. za uporabu u luli ili rukom zamotanim cigaretama bez filtra koji sadržava plastiku	NE	DA	NE	ISKLJUČEN: proizvod nije u cijelosti ili djelomično izrađen od plastike; proizvod ne sadržava filtar

PRILOG

Pregled plastičnih proizvoda za jednokratnu uporabu, njihovi opisi i relevantni zahtjevi utvrđeni u Direktivi

Plastični proizvodi za jednokratnu uporabu	Relevantni dio Priloga i primjenjivi temeljni zahtjevi, isključujući obveze izvješćivanja		Najrelevantniji dio Priloga Direktivi koji sadržava opise proizvoda
Baloni	Dio E	Proširena odgovornost proizvođača (članak 8. stavak 3.)	Dio E odjeljak II. točka 2.
	Dio G	Podizanje svijesti (članak 10.)	Dio G točka 7.
Štapići za balone	Dio B	Ograničenja u vezi sa stavljanjem na tržište (članak 5.)	Dio B točka 6.
Boce za napitke zapremnine do tri litre, uključujući njihove čepove i poklopce	Dio C	Zahtjevi u pogledu proizvoda (članak 6. stavak 5.)	Dijelovi C i F
	Dio F	Odvojeno skupljanje (članak 9.)	
Spremnici za napitke zapremnine do tri litre, uključujući njihove čepove i poklopce	Dio C	Zahtjevi u pogledu proizvoda (članak 6. stavci od 1. do 4.)	Dio C
	Dio E	Proširena odgovornost proizvođača (članak 8. stavak 2.)	Dio E odjeljak I. točka 3.
	Dio G	Podizanje svijesti (članak 10.)	Dio G točka 3.
Spremnici za napitke izrađeni od ekspandiranog polistirena, uključujući njihove čepove i poklopce	Dio B	Ograničenja u vezi sa stavljanjem na tržište (članak 5.)	Posebni opisi za proizvode nisu navedeni
Štapići za miješanje napitaka	Dio B	Ograničenja u vezi sa stavljanjem na tržište (članak 5.)	Posebni opisi za proizvode nisu navedeni
Čaše za napitke	Dio D	Zahtjevi u pogledu označivanja (članak 7.)	Posebni opisi za proizvode nisu navedeni
Čaše za napitke, uključujući njihove čepove i poklopce	Dio A	Smanjenje potrošnje (članak 4.)	
	Dio G	Podizanje svijesti (članak 10.)	
	Dio E	Proširena odgovornost proizvođača (članak 8. stavak 2.)	
Čaše za napitke izrađene od ekspandiranog polistirena, uključujući njihove čepove i poklopce.	Dio B	Ograničenja u vezi sa stavljanjem na tržište (članak 5.)	Posebni opisi za proizvode nisu navedeni
Štapići za uši	Dio B	Ograničenja u vezi sa stavljanjem na tržište (članak 5.)	Posebni opisi za proizvode nisu navedeni
Pribor za jelo (vilice, noževi, žlice, štapići za jelo)	Dio B	Ograničenja u vezi sa stavljanjem na tržište (članak 5.)	Posebni opisi za proizvode nisu navedeni

Plastični proizvodi za jednokratnu uporabu	Relevantni dio Priloga i primjenjivi temeljni zahtjevi, isključujući obveze izvješćivanja		Najrelevantniji dio Priloga Direktivi koji sadržava opise proizvoda
Spremnici za hranu	Dio A	Smanjenje potrošnje (članak 4.)	Dio A točka 2.
	Dio E	Proširena odgovornost proizvođača (članak 8. stavak 2.)	Dio E odjeljak I. točka 1.
	Dio G	Podizanje svijesti (članak 10.)	Dio G točka 1.
Spremnici za hranu izrađeni od ekspandiranog polistirena	Dio B	Ograničenja u vezi sa stavljanjem na tržište (članak 5.)	Dio B točka 7.
Lagane plastične vrećice za nošenje	Dio E	Proširena odgovornost proizvođača (članak 8. stavak 2.)	Članak 3. točka 1.c Direktive 94/62/EZ
	Dio G	Podizanje svijesti (članak 10.)	
Vrećice i omoti	Dio E	Proširena odgovornost proizvođača (članak 8. stavak 2.)	Dio E odjeljak I. točka 2.
	Dio G	Podizanje svijesti (članak 10.)	Dio G točka 2.
Tanjuri	Dio B	Ograničenja u vezi sa stavljanjem na tržište (članak 5.)	Posebni opisi za proizvode nisu navedeni
Higijenski ulošci, tamponi i aplikatori za tampone	Dio D	Zahtjevi u pogledu označivanja (članak 7.)	Posebni opisi za proizvode nisu navedeni
	Dio G	Podizanje svijesti (članak 10.)	
Slamke	Dio B	Ograničenja u vezi sa stavljanjem na tržište (članak 5.)	Posebni opisi za proizvode nisu navedeni
Duhanski proizvodi s filtrom te filtri koji se stavljaju na tržište za uporabu u kombinaciji s duhanskim proizvodima	Dio D	Zahtjevi u pogledu označivanja (članak 7.)	Članak 2. stavak 4. Direktive 2014/40/EU
	Dio E	Proširena odgovornost proizvođača (članak 8. stavak 3.)	
	Dio G	Podizanje svijesti (članak 10.)	
Vlažne maramice	Dio D	Zahtjevi u pogledu označivanja (članak 7.)	Dio D točka 2.
	Dio E	Proširena odgovornost proizvođača (članak 8. stavak 3.)	Dio E odjeljak II. točka 1.
	Dio G	Podizanje svijesti (članak 10.)	Dio G točka 6.